

veteran

glasilo Zveze veteranov vojne za Slovenijo • Leto XVIII, maj 2013, št. 49

Fédération Mondiale
des Anciens Combattants
World Veterans Federation

GLAVNI ZBOR ZVVS

PODPORA VOLIVCA POBUDI ZA VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA

Zveza veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) in Zveza policijskih veteranskih društev Sever (Sever) sta pristopili k pripravi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF).

Z uveljavitvijo ZUJF-a se je nesorazmerno poseglo v pridobljene pravice veteranov in velika večina med nami je izgubila edino materialno pravico, plačilo premije dodatnega zdravstvenega zavarovanja. Z odvzemom pravic pa tudi Zakon o vojnih veteranih izgublja svoj pomen in ostaja mrtva črka na papirju. Obe zvezi sta že v letu 2012 opravili niz pogovorov s predstavniki parlamentarnih strank, ki so obljubili podporo spremembi in dopolnitvi ZUJF-a, toda glasovanje je pokazalo, da so bile obljube dane s figo v žepu. Tedanja vladajoča koalicija je spremembe, ki bi izgubljene pravice upravičencem vrnila pod določenimi pogoji, gladko zavrnila.

Pravila določajo, da poslanci o isti zadevi ne smejo odločati prej, kot po preteku 1 leta od obravnave, razen če vsaj 5000 volivcev izrazi podporo zakonodajnemu predlogu. Odločili smo se za to pot, saj ocenjujemo, da ne moremo čakati še dodatno leto. Zbiranje podpisov je le prvi korak k ponovni pridobitvi naših pravic. Tudi veterani se zavedamo težkih finančnih razmer v državi, zato v spremembah predlagamo, da se pravice avtomatično vrnejo leto po tem, ko bo gospodarska rast preseгла 2,5 %.

Predsednik parlamenta RS Janko Veber je sprejel naše argumente in razpisal rok za zbiranje podpisov volivcev za spremembo 101. člena ZUJF-a.

Zbiranje podpisov bo potekalo **od 8. maja do 6. julija 2013**. Vsi volilni upravičenci lahko svoj podpis na predpisanim obrazcu overijo pri uradni osebi na 58 upravnih enotah in 138 krajevnih uradih. Vsi, ki imajo digitalno potrdilo, lahko podporo izrečejo tudi na spletni strani e-uprave.

Zelo pomembno je, da obrazec izpišete čitljivo, da navedete ime in priimek, kot je to zapisano na osebni dokumentu, pri navedbi rojen morajo biti zapisani dan, mesec in leto rojstva ter da vpišete svoje stalno bivališče.

Izpolni se tudi polje C.PZ/, kjer vpišete: ZA SPREMEMBO 101. ČLENA ZUJF-a.

Zelo pomembno je, da **obrazec podpišete pred uradno osebo**.

Izpolnjen in potrjen obrazec je treba posredovati na naslov: **ZVVS, Rojčeva 16, 1000 Ljubljana**. Obrazec je možno oddati tudi v območnih združenjih obeh veteranskih organizacij.

Pozivamo vse volivke in volivce, še posebej pa vojne veterane, da prispevajo svoj podpis k ponovni uveljavitvi pravic, ki so nam bile tako nečastno odvzete. Pravice, ki izhajajo iz Zakona o vojnih veteranih, niso plačilo, pač pa zahvala za naša dejanja, ki so privedla do vzpostavitve samostojne in neodvisne države Slovenije.

Skupaj v vojni, skupaj v miru.

Podpora volivca zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave, pobudi za vložitev predloga zakona

Podpisani/a

ime in priimek: _____, rojen/a: _____,

stalno prebivališče: kraj _____,

ulica _____, hišna št. _____,

občina: _____,

dajem podporo zahtevi oziroma pobudi za:

A. ZR / ☐ ZAKONODAJNI REFERENDUM _____

B. SU / ☐ ZAČETEK POSTOPKA ZA SPREMEMBO USTAVE _____

C. PZ / ☐ VLOŽITEV PREDLOGA ZAKONA _____

Podpis volivca/ke

Navodilo: 1. Obrazec izpolnite s tiskanimi črkami.

2. Obkrožite samo eno vrsto podpore in v okence vpišite oznako zahteve oziroma predloga.

3. Izpolnjeni obrazec podpišete osebno, pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice, ne glede na kraj vašega stalnega prebivališča.

Izpolni uradna oseba:

v _____, dne _____

Podpis uradne osebe

M. P.

Obvestilo: Evidenca podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis zakonodajnega referenduma, pobudi za spremembo ustave ali pobudi za predlog zakona je uradna tajnost.

Vsebina

- 3 Uvodnik
- 4 ZVVS: Glavni zbor - Zagorje
- 5 Iz dejavnosti ZVVS
- 21 Veteranom v slovo
- 22 R. Maister
- 24 Portret veterana:
Živko Stanič
- 26 Odmevi s Koroške
- 28 Predstavljamo vam veterane:
Franc Carl, Franci Ekar
- 30 Saniteta s Koroške
- 31 Primopredaja objektov, opreme in
oborožitve Garnzije JLA Cerklje,
II. del
- 34 Svetovna veteranska organizacija

Na naslovnici:

Posnetek Danija Mauka je nastal na Glavnem zboru ZVVS v Zagorju v aprilu letos, ko so Zagorjani zelo gostoljubno sprejeli veterane iz vse Slovenije in goste, med njimi tudi predsednika DZ R Slovenije, obrambnega ministra in načelnika GŠ SV.

Uvodnik

Drage bralke, spoštovani bralci, veteranke in veterani!

Za začetek: veteranske organizacije so začele z zbiranjem podpisov za vložitev predloga zakona za spremembo 101. člena ZUJF-a, s katerim želimo povrniti odvzete pravice. Več o tem v posebnem članku na 2. strani!

Pred vami je nova, 49. številka glasila »Veteran«. Na začetku bi se najprej opravičili vsem združenjem ZVVS, katerih članki so pomotoma izpadli iz prejšnje številke. Načrtovali smo številko glasila v mesecu februarju, pa je zaradi finančnih težav žal ni bilo mogoče izdati, tako je pred vami majska številka.

Preglejmo njeno vsebino. Programske zasnove nismo spremenili, tako da si vsebine sledijo v podobnem zaporedju kot v glasilu št. 48.

V mesecu aprilu je v Zagorju ob Savi potekal letni glavni zbor ZVVS, ki so ga pozdravili številni ugledni gostje. Več o dogodku sledi v vsebini glasila.

Rdeča nit v glasilu je opis aktivnosti v naših združenjih širom Slovenije. Kar veliko prispevkov smo dobili na to temo in na tem mestu bi se vam radi zahvalili za vašo pripravljenost na sodelovanje z uredništvom. Zgodi se, da kakšnega vašega prispevka ne objavimo, vendar verjemite, da ni nikoli namerno.

Obiskali smo Lendavske gorice, kjer smo z veteranom Živkom Staničem obujali spomine na vojno leta 1991 in na ostale polpretekle dogodke. Živka Staniča predstavljamo v rubriki »Portret veterana«.

V prejšnji številki nam jo je zagodel tiskarski škrat. V uvodniku smo napovedali novo nadaljevanje o vojnih dogodkih leta 1991 na Dolenjskem izpod peresa polkovnika Mitje Teropšiča, tekst pa je v glasilu izpadel. Napako popravljamo v tej številki!

Objavljamo tudi odzive na intervju z veteranom Maksimiljanom Gorenškom o dogodkih na Holmcu in s tem s strani uredništva polemiko zaključujemo.

Drage bralke, spoštovani bralci ob prebiranju nove številke glasila vam želim veliko zabave.

Veteranski pozdrav!

Matjaž Žirovnik, odgovorni urednik

Glavni zbor ZVVS, Zagorje ob Savi

V Kulturnem centru Delavski dom Zagorje so se na Glavnem zboru zbrali delegati ZVVS iz Območnih združenj iz vse Slovenije.

Pred začetkom zbora so general Ladislav Lipič, župan Zagorja Matjaž Švagan in predsednik pokrajinskega odbora ZVVS Zasavje Marjan Dolinšek položili venec pri spomeniku nekdanjemu predsedniku republike Janezu Drnovšku v mestnem parku.

Otvoritev zbora se je pričela s slavnostnim prihodom praporščakov ZVVS pod vodstvom glavnega praporščaka Dominika Grmeka. Uvodoma je delegat in vabljeni goste nagovoril predsednik ZVVS Ladislav Lipič. Sledila je izvedba svečanega veteranskega dejanja, ki sta ga izvedla podpredsednik ZVVS Marjan Grabnar in glavni praporščak ZVVS Dominik Grmek.

Kulturni program je z izvedbo slovenske himne pričel Pihalni orkester Svea Zagorje, ki mu je sledila svečana podelitev najvišjih priznanj ZVVS.

Delegatke in delegate glavnega zbora ter vabljeni goste sta kot gostitelja pozdravila župan občine Zagorje ob Savi Matjaž Švagan in predsednik pokrajinskega odbora ZVVS Zasavje Marjan Dolinšek.

Glavnega zbora so se udeležili tudi ugledni gosti, ki so zbor s svojimi nagovori tudi pozdravili: predsednik Državnega zbora RS Janko Veber, predsednik Državnega sveta RS Mitja Brvar, minister za obrambo RS Roman Jakič, načelnik Generalštaba Slovenske vojske, brigadir Dobran Božič, Predsednik Zveze policijskih veteranskih društev

Zgoraj: V predverju Delavskega doma v Zagorju.

V sredini: Nagelj dobrodošlice tudi gostu zbora, obrambnemu ministru Romanu Jakiču.

Spodaj: Predsednik ZVVS, Ladislav Lipič ob predsedniku Državnega zbora Janku Vebru, gostitelju veteranskega zbora in županu Zagorja Matjažu Švaganu ter podpredsedniku ZVVS Marjanu Grabnarju.

Sever Miha Molan, po pooblastilu predsednika ZZB NOB podpredsednik Tit Turnšek, predsednik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Janez Podržaj in predsednik Zveze društev Generala Maistra mag. Milan Lovrenčič.

Na glavnem zboru so bili prisotni tudi vabljeni gostje: v imenu Zveze slovenskih častnikov podpolkovnik Miran Fišer, podpredsednik Zveze društev in klubov Moris Peter Vaš, župan Občine Trbovlje Vili Treven, župan občine Hrastnik Miran Jerič, častni predsednik ZVVS Srečko Lisjak in predsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve Slavko Kmetič.

Uvodni kulturni del je spremljala prelepa kulisa z odličnim orkestrom Svea, ki je odigral nekaj skladb in solistom Dragom Brvarjem, ki je zapel Zasavsko veteransko himno- Kumljanskim veteranom, avtorja veterana Marjana Dolinška.

V drugem rednem delu glavnega zbora so delegati prisluhnili poročilom o delu in finančnem poslovanju zveze v letu 2012 ter načrtih za leto 2013.

Zbor je bil zaključen nekaj po tretji uri. Tako je za nami še en lepo pripravljen in v pozitivnem ter prijetnem vzdušju zaključen zbor veteranov vojne za Slovenijo.

Marjan Dolinšek

Zgoraj: Ob 20. obletnici ustanovitve Zveze veteranov vojne za Slovenijo je v Zagorju zasedal njen glavni zbor. Predsednik Državnega zbora Janko Veber je v svojem nagovoru veteranom povedal, da je njihova vloga pomembna tudi danes in se jim opravičil za ravnanje prejšnje vlade, ki jim je zaradi finančne krize odvzela materialne pravice.

V sredini: Pred začetkom glavnega zbora so Lipič, župan Zagorja Matjaž Švagan in predsednik pokrajinskega odbora Zasavje Marjan Dolinšek položili venec pri spomeniku nekdanjega predsednika republike Janeza Drnovška v mestnem parku. Na posnetku je praporščak ZVVS Dominik Grmek.

Spodaj: Pozdravni nagovor predsednika domače OTZVVS Zasavja Marjana Dolinška

Foto: Dani Mauko

Spoštovane veteranke in veterani vojne za Slovenijo!

Letošnja prva številka našega glasila VETERAN izhaja ob že začetem praznovanju 20. obletnice Zveze veteranov vojne za Slovenijo, pred dnevom veteranov ter po pravkar končanem glavnem zboru, katerega smo imeli v Zagorju ob Savi. Skratka, ob za Zvezo pomembnih dogodkih, ki nas spominjajo na dneve nastajanja naše samostojne države in domovine, naše Slovenije!

Ob tej priložnosti se je treba zahvaliti vsem, ki so sodelovali pri ustanavljanju naše organizacije, jo vodili ter imeli pomembno vlogo v teh 20 letih tako na občinski kot na pokrajinski in na republiški ravni. Naša veteranska organizacija je postala pomemben dejavnik v naši družbi, je prepoznavna in ima pomembno vlogo pri ohranjanju tradicije in vrednot veteranstva. Z ostalimi veteranskimi in domoljubnimi organizacijami sodeluje pri marsikateri aktivnosti, vezani na pomembna obdobja narodove zgodovine, vse od obdobja bojev Slovencev za severno mejo, upora zoper fašizem in nacizem ter za končno osamosvojitve Slovenije ter njeno preobrazbo v demokratično družbo.

Vse to smo ob prisotnosti najvišjih predstavnikov države – predsednika Državnega zbora, predsednika Državnega sveta, ministra za obrambo, poslanke DZ ter županov – posebej poudarili. Poudarili pa smo tudi, da se bomo oglašali vedno in povsod, ko in kjer bodo kršene človekove pravice ter pravice tistih, ki so se z orožjem v roki zoperstavili poskusu preprečiti osamosvojitve Slovenije. Tudi zbiranje podpisov za spremembo 101. člena ZUJF-a je namenjeno popraviti krivic, saj smo bili s členom prizadeti in je z njim takratna vladajoča politika zanižala naš prispevek v boju za samostojno državo. In zato izkoriščam tudi to priložnost in se v imenu vseh vas zahvaljujem predsedniku Državnega zbora gospodu Janku Vebru, ki se nam je v imenu Republike Slovenije opravičil za krivico, ki nam je bila storjena.

Pred nami je tudi naš praznik, dan veteranov, ki ga bomo praznovali 17. maja. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne moremo organizirati posebne slovesnosti, se bomo pa tistega pomembnega časa, ko smo preprečili poskus razorožitve Teritorialne obrambe, spomnili skupaj s pripadniki Slovenske vojske na njenih prireditvah, ko bomo praznovali tudi njen dan, dan Slovenske vojske. Seveda pa so naša območna združenja pripravila pohode ter krvodajalske in humanitarne aktivnosti in tudi na ta način počastila naš praznik.

Pri našem nadaljnjem skupnem delu nas čaka še veliko naporov, ki jih bomo morali vložiti, da prebrodimo ta zahtevni čas, v katerem smo se znašli. Zavedati se moramo težav, s katerimi se srečujejo naši člani, naši borci, ki so bili v prvih bojnih vrstah. Vse javne polemike, vse razprave o dogodkih v času osamosvajanja, ki so namenjene poveljevanju posameznikov in njihovih zaslug, ne prispevajo k ugledu in enotnosti naše organizacije. Nasprotno, povečujejo nezaupanje in zmanjšujejo ugled naše veteranske organizacije in vseh naših članov. Takšno početje nas uvršča med tiste, katerim smo očitali lastninjenje osamosvojitve in »zaslugarstvo«. Zato pozivam k strpnosti ter objektivnemu vrednotenju vseh dogodkov med celotnim procesom osamosvajanja, posebej med osamosvojitveno vojno, tako na osebni kot tudi splošni ravni.

Tudi ob tej priložnosti se želim zahvaliti za vso pomoč in dobro sodelovanje Ministrstvu za obrambo in Slovenski vojski ter slednji čestitati za njen praznik – dan Slovenske vojske!

Ladislav Lipič, predsednik ZVVS

Seveda pa želim vam, drage veteranke in veterani, dobro počutje in veliko domoljubnih čustev ob spominih na dneve, ko smo se v osamosvojitveni vojni leta 1991 skupaj borili za samostojno in demokratično Slovenijo!

In naj naša Slovenija postane in ostane takšna, kakršno smo imeli v mislih in si jo želeli takrat, v tistih ponosnih časih, katerih del smo bili veteranke in veterani vojne za Slovenijo!

OZVVS TREBNJE Veterani vojne za Slovenijo iz Dolenjske v Bosni in Hercegovini

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Dolenjska je pripravilo dvodnevni izlet v Bosno in Hercegovino ter bližja območja, kjer so se v zadnji vojni odvijali krvavi boji in se dogajale grozote ter vojni zločini.

V času izleta so veterani obiskali; občino Ilidža, tunel izpod letališča so obiskali z skupaj z njegovim glavnim projektantom, ogledali znameniti TV stolp na Humu, položili venca k spomenikom padlih otrok in padlim borcem Sarajeva, obiskali izvir (vrela) reke Bosne, znano Baščaršijo, gasilce kraja Tarčin, bili v Titovem atomskem zaklonišču v Konjicu, ogledali so si sledove bojev in znamenitosti Mostarja in se koncu poti nazaj ustavili še na Međugorju.

V Kantonu Sarajeva in Mostarju ter okolici so še vidni sledovi bojev, vidna so velika pokopališča padlih v zadnji vojni, katera spominjajo na težka dejanja, ki so jih doživljali prebivalci Bosne.

V sami vojni je bilo v Sarajevu 1992-96 ubitih več kot 12.000 ljudi, več kot 50.000 pa je bilo ranjenih. Zaradi velikega števila mrtvih in beguncev se je število prebivalcev zmanjšalo na 63% predvojne populacije.

Veterani Dolenjske so bili tudi eni izmed prvih Slovencev, ki so obiskali Titovo vojno atomsko zaklonišče v Konjicu, kateri v zadnji točki dosega 280 metrov pod zemljo, gradili so ga v najstrožji tajnosti polnih 26 let. Zaklonišče je še dandanes brezhibno opremljeno tako, da bi v njem lahko živelo 350 ljudi celih 6 mesecev brez stika z zunanostjo. V njem je bilo videno tudi veliko opreme slovenskih proizvajalcev, ki so sodelovali pri izgradnji. Cena dolgoletnega dela in opremljenosti je dosegla 4,6 milijarde ameriških dolarjev.

Izletnike je vodil član predsedstva OZVVS Dolenjska Fikret Fejzić, v Mostarju pa mu je pomagala tudi domača turistična agencija.

.....

DEFENSOR

Posvet v Pekrah

V soboto, 09. 03. 2013, je v Izobraževalnem centru v Pekrah potekal tradicionalni posvet s predsedniki in sekretarji območnih združenj. Udeležilo se ga je 90 članov, ki so zastopali skoraj vsa društva. Osnovni namen posveta je bil pogovor in usklajitev delovanja zveze tako na organizacijskem kot na finančnem področju.

Uvodoma je predsednik ZVVS Ladislav Lipič predstavil vrsto aktivnosti, ki jih je izvajala zveza in so bile v glavnem povezane z ukinjanjem pravic vojnim veteranom, kakor tudi z ustavitvijo financiranja v drugi polovici leta 2012 s strani pristojnega ministrstva.

Vsi razpravljavci so se strinjali, da so bili storjeni koraki pravilni in potrebni. Dejstvo, da so nas prepoznali kot organizatorje protestov in predvsem reakcijo Policije s prekrškovno prijavo pa imamo lahko za pravno agresijo.

Predsednik ZVVS je predstavil načrt srečanj z župani, ki delujejo v Skupnosti slovenskih občin, v katerem je predstavil delovanje veteranske organizacije in jih pozval, da tudi v prihodnje skrbijo za primerno financiranje območnih združenj. Udeleženci so se tudi dogovorili, da če vsa prizadevanja za vrnitev veteranskih pravic ne bi bila uspešna, bo skupaj z združenjem Sever in ostalimi veteranskimi organizacijami sprožena akcija zbiranja 5000 podpisov volivcev, kolikor je potrebnih, da parlament ponovno obravnava predlog veteranov.

Prisotni so bili seznanjeni tudi z analizo porabe sredstev za leto 2012 ter podali nekaj konstruktivnih predlogov za nadaljnje delo. Kljub finančnim težavam pa je Zveza izvedla večino predvidenih nalog. Razpravo o porabi sredstev smo združili tudi z razpravo o pripravi programa dela za leto 2013, saj sta neločljivo povezani. Pričakovano je bilo, da bo podanih več predlogov, katere so tiste prioritete naloge, za katere je treba zagotoviti denarna sredstva. Kljub temu tudi obstoječa razprava omogoča pripravo programa dela in finančnega vrednotenja programa za leto 2013.

Predstavniki območnih združenj so bili seznanjeni še s pravo prvega posveta o vlogi TO pri vzpostavljanju in varovanju slovenske osamosvojitve. Posvet, ki je bil na republiški ravni v prostorih Državnega sveta v torek, 15. maja. Načrtovani so še vsaj trije pokrajinski posveti, in sicer na za področje Dolenjske, Primorske in Gorenjske.

Predstavljen je bil tudi projekt ureditve kataloga spominskih obeležij tajnih skladišč orožja iz leta 1990–1991. Projekt se izvaja skupaj z združenjem Sever. Vsa območna združenja bodo v naslednjih dneh prejela obvestilo in obrazec, na katerem bodo sporočila podatke o tajnih skladiščih, ter tudi zaprosilo za slikovno dokumentacijo.

Mitja Jankovič

OZVVS LJUTOMER

Nesebična pomoč našega veterana

Na Postružnikovi ulici v Ljutomeru je zaradi uhajanja plina v stanovanju odjeknila eksplozija, nastalo je veliko razdejanje in požar v stanovanju. Ob tem je močno poškodovalo tudi sosednja stanovanja, parkirana vozila in celo stanovanja na nasprotni strani ulice.

Janko Veršič, veteran vojne za Slovenijo 1991, ki stanuje v sosednji zgradbi, je prvi priskočil na pomoč pri gašenju stanovanja in reševanju močno opečene stanovalke iz gorečega stanovanja.

Hitro za našim veteranom so priskočili na pomoč tudi policisti in gasilci ter poskrbeli za evakuacijo poškodovanih ljudi iz sosednjih stanovanj.

Janko si zasluži vse pohvale, saj je s svojim nesebičnim ravnanjem pokazal, da so smo veterani še vedno med prvimi pri pomoči, kot smo bili prvi tudi pri osamosvojitveni vojni in obrambi domovine 1991 leta.

Sprejem Janka Veršiča na policijski postaji v Ljutomeru.

Goreče stanovanje po eksploziji na Postružnikovi ulici.

Smučarsko prvenstvo na Golteh

Za nami je uspešno izvedeno že 19. državno prvenstvo častnikov in 10. državno prvenstvo veteranov, tudi letos je potekalo sredi februarja na Golteh nad Mozirjem. S skupno udeležbo 37 ekip in 121 tekmovalcev je tekmovalje, kljub pomislekom o organizaciji zaradi finančnih obveznosti, vseeno uspelo. Dvomesečne priprave na realizacijo in izvedbo tekmovanja so bile tako poplačane, saj sta oba prisotna predsednika krovnih organizacij ZVVS Ladislav Lipič in ZŠČ Albin Gutman ocenila in pohvalila izvedbo tekmovanja v organizaciji OZVVS Velenje ter OZŠČ Velenje.

Večjih poškodb ni bilo, bili pa sta dve pritožbi, ki smo ju uspešno rešili (poškodovana tarča, vendar ne od zadetkov, v drugem primeru zamenjava tekmovalca smučarja s strelcem –rezervo).

V imenu OK DP »Golte 2013« se zahvaljujem ZVVS za finančno podporo prireditve in podporo našega predloga za izvedbo skupnega tekmovanja veteranov in častnikov v sodelovanju s Slovensko vojsko. V kriznih časih moramo stopiti skupaj in realizirati naloge, ki smo si jih zadali.

Prireditve je bila tudi medijsko dobro podprta, saj so jo spremljali novinarji in reporterji Savinjskih novic, VTV, SLO 1 in Našega časa.

Zdenko Hriberšek Predsednik OZVVS Velenje

Start smuka.

Priznanja najboljšim sta podelila predsednik ZVVS general Ladislav Lipič (članom ZVVS) in general Albin Gutman (članom ZŠČ).

Najboljši s pokali in z medaljami na odru za zmagovalce. Tekmovanje je poleg predsednikov obeh organizacij – ZVVS in ZŠČ – spremljal tudi predstavnik Slovenske vojske, poveljnik 1. brigade SV, polkovnik Miha Škerbinc.

OZVVS ZGORNJESAVINJSKO – ZADREČKE DOLINE Proslava ob dnevu državnosti in veteransko srečanje

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Zgornjesavinjsko – Zadrebke doline je letošnji redni zbor članov opravilo marca na Ljubnem ob Savinji, osrednji dogodek v letu 2012 pa so organizirali na Lazah pri Kokarjah, kjer so skupaj z mozirskim odborom Policijskega veteranskega društva Sever za celjsko območje pripravili proslavo ob dnevu državnosti in srečanje veteranov vojne za Slovenijo.

Kulturni program je oblikovala Godba Zgornje Savinjske doline, udeležencem pa so spregovorili županja občine Nazarje Majda Podkrižnik, podpredsednik PVD Sever za celjsko območje Darko Repenšek in podpredsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Kuzman. Slovenska vojska in policija sta pripravili zanimiv prikaz svoje tehnike in oborožitve.

Jeseni nameravajo v skladu s programom dela organizirati še strokovno ekskurzijo in tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško v Gornjem Gradu. OZVVS Zgornjesavinjsko – Zadrebke doline ima sedež v Domu kulture Nazarje, kjer je društvena pisarna odprta za vse člane in nečlane vsako prvo sredo v mesecu od 16. do 17. ure.

Franci Kotnik

Foto: Marija Šukalo

OZVVS BELA KRAJINA

15 let uspešnega delovanja

Najprej smo bili belokranjski veterani vključeni v skupno združenje na ravni Dolenjske, leta 1998 pa smo se odločili za samostojno pot in ustanovili svoje območno združenje. Pobudniki in prvi ustanovni člani OZVVS Bela krajina so bili Branko Kobetič, Anton Šuklje, Albin Balkovec, Alojz Lovrin, Zofija Brunskole, Martin Vrviščar, Zvone Radkovič, Franc Štajdohar, Peter Golobič in Martin Henigsmann. V združenje so vključeni veterani iz občine Črnomelj, občine Metlika in iz občine Semič. Gre za organiziranje po teritorialnem principu, ki ga je leta 1991 pokrival 23. območni štab Teritorialne obrambe s sedežem v Črnomlju. Na ta objekt smo v sodelovanju vseh treh občin ob 5. obletnici osamosvojitve leta 1996 postavili spominsko ploščo. V predsedstvu in ostalih organih OZVVS Bela krajina so enakomerno zastopani člani iz vseh treh belokranjskih občin. Tudi naše aktivnosti potekajo po vseh treh občinah. Članstvo se je vsa leta številčno krepilo, konec leta 2012 je naše združenje štel že 650 članov.

Zbor OZVVS Bela krajina 2013 se je začel z državno himno.

Iz leta v leto smo bili aktivnejši, po petnajstih letih delovanja smo postali prepoznavni tudi že na širšem območju. Zadnja leta smo tako ali drugače vključeni v več kot 70 dogodkov in aktivnosti na letni ravni. Približno 20 prireditev na leto se udeležimo v svečani veteranski obleki, ki jo ima že 62 naših članic in članov. Članarino vsako leto plača več kot 95 % članstva. Dobro sodelujemo z vsemi občinami in drugimi lokalnimi skupnostmi na področju cele Bele krajine. V sodelovanju z njimi smo na 27 objektov, kjer so v letih 1990–1991 hranili orožje in strelivo, postavili spominske plošče ZVVS. Na našo pobudo in ob sodelovanju PVD Sever so belokranjske občine postavile skupno spominsko obeležje, ki so ga namenile vsem sodelujočim v osamosvojitvenih procesih v Beli krajini. Ob 20. obletnici osamosvojitve smo ga ob dnevu državnosti 25. 6. 2011 odkrili nad Jurjevansko drago v Črnomlju. Veterani smo ponosni na ta lep spomenik in hvaležni občinam za njegovo postavitev. Ob tej obletnici je naše združenje v zahvalo prejelo tudi znak občine Metlika. Uspešno sodelujemo tudi s sorodnimi veteranskimi organizacijami v prostoru. Leta 2004 smo podpisali Listino o medsebojnem sodelovanju veteranskih organizacij v Beli krajini in tudi enako listino za sodelovanje na pokrajinski ravni za Dolenjsko in Belo krajino. Tako na tem področju uspešno sodelujemo ZVVS, PVD Sever in

ZB za vrednote NOB. Skupaj z OZVVS Dolenjska in OZVVS Trebnje uspešno delujemo v okviru pokrajinske veteranske organizacije. Vsa leta smo vključeni tudi v delovanje organov na ravni ZVVS. Dobre prijateljske odnose in vzorno sodelovanje negujemo že od začetka z OZVVS Kočevje. Lansko leto smo prve stike navezali tudi s predsedstvom OZVVS Slovenska Bistrica. Pred nekaj leti smo začeli sodelovanje s hrvaškimi kolegi iz Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata iz Ozlja. Ob raznih priložnostih sodelujemo tudi z drugimi akterji v prostoru. Tako nam že več let pomagata Planinsko društvo Metlika in Klub praktičnega streljanja Črnomelj. Vsako leto se prav tako udeležimo več dogodkov na povabilo Združenja slovenskih častnikov iz Metlike. Prejeli smo tudi že zahvalo Poveljnika sil za dobro sodelovanje s Slovensko vojsko.

Delovno predsedstvo zbora OZVVS Bela krajina 2013.

Slavnostni pridih ob tej obletnici smo dodali tudi na letošnjem zboru OZVVS Bela krajina meseca marca v Črnomlju, izdelali pa smo tudi priložnostno značko našega združenja. Velika udeležba članov in povabljenih gostov je zagotovo odraz naše aktivnosti ter dobrih odnosov z vsemi v ožjem in širšem prostoru. Želimo si in upamo, da bo tako ostalo tudi v prihodnje. Kljub težavnejšim časom ostajamo optimisti, saj hočemo z uspehi praznovati tudi prihodnje jubileje.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakor koli pomagali v minulih petnajstih letih našega delovanja. Brez vas ne bi bili tako uspešni, zato smo vsakemu resnično hvaležni za vsak prispevek. Tudi v prihodnje se veselimo zgledega in pristnega sodelovanja z vami.

Slavko Malešič

OZVVS Domžale

Veterani na praznovanju dneva slovenske zastave na GEOSSU

V nedeljo, 7 aprila, je društvo Heraldica Slovenica na GEOSSU – geometrijskem središču Slovenije – organiziralo slovesnost ob dnevu slovenske zastave.

Zastava z belo, modro in rdečo barvo je bila povzeta po grbu dežele Kranjske, kjer je bil moder orel z rdečimi šapami na beli podlagi. Določili so jo slovenski izobraženci na Dunaju marca 1848. Sicer našo zastavo sestavljajo panslovanske barve, kakršne so tudi na večini zastav slovanskih držav.

V času slovenskega preporoda 7. aprila 1848 je študent prava Lovro Toman (kasneje je postal poslanec v dunajskem državnem zboru) s svojimi prijatelji pri gostilni Zlata zvezda na Wolfovi ulici v Ljubljani prvič razobesil slovensko zastavo. V tem primeru je šlo za protest proti nemški zastavi, ki so jo istega leta na ljubljanskem gradu izobesili privrženci Nemcev.

GEOSS

V času slovenske osamosvojitve je bil dodan še grb s tremi zvezdami celjskih knezov ter z likom Triglava in morja pod njim.

Na slovesnosti sta sodelovala gardna enota in orkester Slovenske vojske. Osrednji govornik, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, je poudaril velik pomen zastave za našo mlado državo, ki je pomemben del identitete vsakega naroda.

Svoj pečat slovesnosti je dodal tudi naš kardinal dr. Franc Rode.

Na slovesnosti je bila prisotna dvajsetina veteranskih praporov, v uniformah pa so bili veterani vojne za Slovenijo predvsem iz Nove Gorice, Celja, Kočevja, Litije ter Domžal. Pogrešali smo tudi kakšnega predstavnika vodstvenih kadrov naše veteranske organizacije.

Neizobešanje zastave ob državnih praznikih sicer ni kaznivo ali vsaj sumljivo kot v polpretekli zgodovini, je pa izobešanje potrditev naše samobitnosti in spoštovanje zgodovine in vseh tistih, ki so s svojimi dejanji pripomogli k temu, da danes živimo v Evropi in svetu priznani samostojni in suvereni državi.

Prazniki, ob katerih izobešamo državno zastavo: 8. februar – slovenski kulturni praznik; 27. april – dan upora proti okupatorju; 1. in 2. maj – praznik dela; 25. junij – dan državnosti; 17. avgust – združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom; 15. september – dan vrnitve Primorske k matični domovini; 23. november – dan Rudolfa Maistra; 26. december – dan samostojnosti in enotnosti.

Zastave se ne izobeša 1. januarja – novo leto in 1. novembra – dan spomina na mrtve. Zastave tudi ne izobešamo na dela proste dneve, kot so:

velikonočni ponedeljek; 15. avgust – Marijino vnebovzetje; 31. oktober – dan reformacije in 25. december – božič.

J. Gregorič

OBČNI ZBOR OZVVS DOMŽALE Za vsakogar nekaj

Občni zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo je bil 1. marca v Ihanu. Po uvodni državni himni, krajšem kulturnem programu in pozdravnem nagovoru nas je delovni predsednik zbora dr. Janez Kušar seznanil z dnevnim redom. Iz poročila predsednika združenja, Janeza Gregoriča, se je dalo razbrati vso pestrost dogodkov v preteklem letu, od sodelovanja na veteranskih tekmovanjih na snegu do praznovanja 8. februarja – kulturnega praznika – v Vrbi na Gorenjskem, sodelovanja s stanovskimi organizacijami na proslavah v Dražgošah in Oklu nad Ihanom, udeležbe na Maistrovem pohodu v Lenartu, športnih veteranskih igrah ter priprava nanje in vsaj desetine pohodov, ne nazadnje tudi pohoda po poteh vojne za Slovenijo s številčno udeležbo, katerega izvajalec je naše združenje. Veterani že vrsto let seznanjajo učence osnovnih šol s potekom naše osamosvojitve.

V finančnem poročilu sekretarja združenja je bilo zaznati rahlo krčenje proračunskih sredstev, polovica zbranih denarnih sredstev se zbere s plačano članarino.

Delovni načrt za leto 2013 je še nekoliko zajetnejši od preteklega. Letos je jubilejna, dvajseta obletnica organiziranja veteranskih združenj. Veterani ohranjajo tudi strelsko dejavnost, saj se nikoli ne ve ...

Novi člani združenja v preteklem letu so postali: Janez Modrijan, Iztok Rihtar, Stanislav Rihtar, Marjan Sovec, Darko Jenko, Bojan Dorič, Vasja Hafner, Marjan Žagar, Janez Kolar, Dejan Arnuš, Željko Lemut, Franc Anžin ter častni občan občine Domžale Velimir Vulikič.

Zahvaljujemo se cvetličarni Slovnik iz Ihana za dekoracijo ter KS Ihan, ki je nudila gostoljubje v dvorani Doma krajanov. S svojo prisotnostjo je občni zbor počastil tudi župan domžalske občine Toni Dragar in veteranom zaželel uspešno delovanje še naprej.

Udeležba je bila solidna, kar potrjuje dejstvo, da se veterani vojne za Slovenijo navzlic poskusom kratenja nekaterih pravic še naprej obnašamo dostojanstveno in smo zares zaskrbljeni za usodo svoje domovine.

Veterani smo razočarani nad odnosom političnih struktur do ljudi, ki so stopili v obrambo naši domovini, ko nas je najbolj potrebovala.

»Smo kot spomladanski regrat, bolj ko hodijo po nas, bolj silimo na plan,« je letošnje sporočilo našim oblastem.

J. Gregorič

Z lanske letne veteranske proslave v Mengšu.

OZVVS KRANJ

Glas veteranov iz Kranja

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kranj je imelo 21. marca 2013 svoj redni letni zbor, na katerem so pregledali in ocenili svoje delo v preteklem obdobju. Približno sto prisotnih veteranov je bilo enotnih v oceni, da je bil program dela v lanskem letu pester, bogat in poleg zgodovinskih opisov tudi kulturno obarvan.

Posebno zadovoljstvo je bilo med prisotnimi člani občutiti, ko so obujali spomine na izlet na Primorsko, ki je bil sestavljen iz ogleda vojaškega muzeja v Pivki in ogleda naše vojaške ladje Triglav. Druga odmevna akcija je bil piknik, združen z družabnimi igrami, ki smo ga člani organizirali in izvedli na strelišču Crngrob. Pri tem moramo izreči pohvalo SV in posebej Poveljstvu za podporo iz vojašnice Kranj, ki so nam pri izvedbi teh dejavnosti nudili logistično podporo.

Tako aktivnega programa si želijo vsi naši člani, saj so realizacijo programa v celoti podprli.

Občni zbor OZVVS Kranja

V razpravi, ki je sledila, so bili člani seznanjeni še o ostalem delu predsedstva OZVVS Kranj, med drugim tudi o izidu Zbornika o alpskih izvidniških vodih v TO, ki ga je izdalo Združenje vojaških gornikov. Celotno članstvo smo opozorili na izstopajočo pomanjkljivost v vsebini tega zbornika, saj se pri opisu nastanka teh enot ne omenja alpskega izvidniškega voda TO, ki je bil formiran v Kranju pri 21. OŠTO Kranj. Člani so zahtevali popravek zbornika, zato naj se pri tem angažirajo vsi, ki so bili aktivni pri tem projektu ali so celo delovali v enoti. Skupaj s predstavniki izdajatelja in urednika se naj popravek uredi v najkrajšem času in objavi v primerni obliki.

Obisk ladje Triglav

Prisotni člani so sprejeli predlog predsedstva OZVVS Kranj o ustanovitvi posebne komisije za zgodovinsko dejavnost, ki naj takoj začne s svojim delom, torej z zbiranjem in arhiviranjem vsega dostopnega zgodovinskega in drugega materiala, predvsem medvojne oz. tistega, ki vsebuje podatke o nastajanju, krepitvi in vlogi TO od začetka do prehoda v SV.

Soglasno je bil sprejet tudi letni načrt dela, s poudarkom na nalogah druženja, spoznavanja naše polpretekle zgodovine in obujanju spominov na osamosvojitveno vojno. Poudarek pri vseh nalogah mora biti na 20-letnici ustanovitve naše zveze in na praznovanju 45-letnice ustanovitve TO.

ZVVS LJUBLJANA

Dobili vojno, izgubili Tonija ...

Potem ko je slovenska skupščina skladno s plebiscitno odločitvijo 25. junija 1991 sprejela ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS in deklaracijo o neodvisnosti, se je dva dni kasneje začela desetdnevna osamosvojitvena vojna, v kateri je takrat umrlo 76 ljudi, od tega 19 na slovenski strani. Enote tedanje teritorialne obrambe (TO) so zajele 4.693 pripadnikov nekdanje JLA in 252 pripadnikov zvezne milice oz. policije. To, kar se je zgodilo 27. junija v večernih urah v neposredni bližini Ljubljane, pa bi mnogi še po enaindvajsetih letih najraje pozabili ali kar pomeli pod preprogo.

Ob spomeniku z ženo in mamo Tonija Mrlaka

Na cesti v Rožno dolino, kjer stoji spomenik na tragično preminulega očeta, moža in pilota helikopterja Tonija Mrlaka, je bilo v soboto, 16. junija, nadvse slovesno, kajti organizatorji so želeli iztrgati pozabi tragični dogodek tistega 27. junija v času desetdnevne osamosvojitvene vojne. Od petih upravnih enot nekdanjih ljubljanskih občin so se na prvi spominski pohod proti Rožni dolini odpravile skupine pohodnikov, slovesnosti, ki je sledila, pa so se pridružili številni gostje, med njimi člani družine pokojnega, ljubljanski podžupan Aleš Čerin, ki je navzoče, poleg predsednika OZVVS Dušana Presetnika in podpredsednika ljubljanskega policijskega veteranskega društva dr. Tomaža Časa, tudi nagovoril, ter številni člani veteranskih organizacij in Slovenske vojske. Priložnostnemu kulturnemu programu je sledila še sklepna slovesnost v Muzeju novejši zgodovine s podelitvijo plaket in priznaj »Pohod v spomin na Tonija Mrlaka«.

Podelitev priznanja »Pohod v spomin na Tonija Mrlaka«.

Same podrobnosti o dogodku tistega dne so odšle skupaj z Merlakom v njegov prezgodnji grob. Še dandanes, tudi po enaindvajsetih letih, se najdejo posamezniki, ki ta dogodek opisujejo po svoje ali za potrebe dnevne politike. Če je komu všeč ali ne, ostaja le eno dejstvo, in sicer: tik pred osamosvojitveno vojno je tedanja JLA predstavila helikopterje gazela z Brnika v vojašnico Šentvid in piloti so za nekaj ur odšli domov. Vse gazele so bile neoborožene, kar je bilo videti že od daleč. Prvi dan vojne je Toni Mrlak vozil generala Marjana Vidmarja nekam na Primorsko, pilot Jože Kalan pa polkovnika Šipčiča, zvečer pa bi na Krim, kjer so bili vojaki brez kruha, moral poleteti Mika Stamenković, ki je nekaj dni prej prevzel poveljstvo enote, zato je njegovo nalogo moral prevzeti Toni Mrlak. Vzletel je v Šentvidu, poletel do pekarne na Kodeljevem v Mostah, nato čez Rožno dolino proti Krimu. Ker je bil helikopter neoborožen, se je Toni počutil varnega, ni pa vedel za prepovedi poletov tistega dne in tudi verjel ne, da bi se našel kdo, ki bi ukazal streljati nanj sredi mesta. A prav to se je zgodilo. Sestrelili so ga naši ljudje!

Pri OZVVS Ljubljana so že dalj časa razmišljali, kako bi, poleg spomenika, ki ga je leta 1994 postavilo Ministrstvo za obrambo RS, še ohranjali spomin na preminulega Tonija. Dorekla je zamisel o izvedbi spominskega pohoda, ki naj bi se ga udeleževale vse prijateljske veteranske organizacije Slovenije, pripadniki Slovenske vojske – 15. helikopterske brigade (HEB) iz Cerkelj, gasilci (ti so bili med prvimi na prizorišču nesreče) in vsi dobro misleči državljani Slovenije.

Metod Šavs, podpredsednik OZVVS: »Območno ljubljansko združenje veteranov vojne za Slovenijo je organizator prvega spominskega pohoda. Vodila nas je misel, da nikoli ne smemo pozabiti, kaj se je zgodilo tu ob spomeniku pred 21. leti. Da je do pohoda prišlo šele zdaj, je več razlogov. Od ideje do izvedbe so bile vmes volitve, menjava vlade, pa tudi od družine pokojnega je bilo treba pridobiti soglasje. To vse je zdaj za nami. Bilo je tudi precej začetniških težav, a zdaj vsaj vemo, na koga se moramo v prihodnje obrniti. Upajmo, da to ni samo prvi, pač pa bo postal poslej tradicionalen pohod. Upamo, da res, kajti delitve na »naše in vaše« so še vedno prisotne in za mnoge še aktualne.«

(jč)

ZVVS »VETERAN« NOVA GORICA Preteklost za uspešnejšo sedanost in prihodnost

Zveza slovenskih častnikov je v sodelovanju s Slovensko vojsko v decembru 2012 začela aktivnosti za prenos izkušenj bojevanja na mlajše pripadnike Slovenske vojske. V ta proces na Goriškem je bilo vključeno tudi OZVVS »VETERAN« Nova Gorica. Tako so po tem vprašanju bile na prostoru delovanja naše organizacije prenesene izkušnje bojnih akcij za osvoboditev MMP Rožna Dolina in zavzetje obmejne stražnice Nova vas iz obdobja vojne za samostojno Slovenijo. V ta prenos so bili vključeni poveljniki vodov 10. MOTB, in sicer v dneh 26. in 27. marca 2013.

Prvi dan je potekalo usposabljanje – seznanjenje udeležencev v vojašnici Ajševica, kjer so seznanjeni s tedanjo situacijo na širšem prostoru delovanja, pa tudi s stanjem in situacijo na širšem prostoru Rožne Doline. Sodelujoči častniki in podčastniki 10. MOTB so se aktivno vključili v odprto razpravo s ciljem boljšega razumevanja tedanjih dogodkov, situacije in ukrepanja Teritorialne obrambe.

Drugi dan so jim bile neposredno na nekdanjem mednarodnem mejnem prehodu Rožna Dolina predstavljene organiziranost, razporeditev, oborožitev in sama bojna akcija za osvoboditev mejnega prehoda. No, treba je omeniti, da so predstavniki skupin strokovno in zavzeto analizirali tedanje stanje ter svoje videnje možnega delovanja. Po daljši bogati in strokovni razpravi, ki je zajemala tudi rezultate in posledice bojnega spopada ter izkušenj, ki iz tega izhajajo, jim je bila po premiku v Novo vas na Krasu predstavljena tudi bojna akcija za zavzetje obmejne stražnice Nova vas. Prepričani smo, da so udeleženci kakovostno seznanjeni s tedanjimi dogodki oziroma z bojnimi akcijami, ki jim bodo omogočile boljše razumevanje vojne in bojevanja.

Na tem mestu je treba oddati priznanje poveljniškemu kadru 10. MOTB, ki je našel način in možnost, da se izkušnje iz obdobja vojne za samostojno Slovenijo na najbolj neposreden način lahko prenašajo na mlajše generacije. Zagotovo obstajajo elementi in vsebine, ki mladim častnikom in podčastnikom lahko koristijo pri vodenju enot v miru pa tudi morebitni bojni situaciji.

Vsem udeležencem dvodnevne usposabljanja hvala za sodelovanje, pozornost in razumevanje.

BJ

V lanskem letu nam usoda ni bila naklonjena, smo pa svoje dolžnosti in aktivnosti opravili kot možje, ki ljubijo svoj dom, družino in domovino.

Kljubuj usodi

Delovanje OZVVS »VETERAN« Nova Gorica je v preteklem letu, tako kot verjetno tudi v drugih organizacijah, zaznamovalo pomanjkanje oziroma zmanjšanje finančnih sredstev s strani družbenopolitičnih skupnosti, še posebno pa sredstva, ki niso bila zagotovljena sredstva s strani ZVVS. Prav tako je delovanje organizacije zaznamovalo ukinjanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za veterane vojne za samostojno Slovenijo. To dejanje je žalostno oziroma bolj rečeno sramotno za vse tiste, ki so to predlagali in sprejeli.

Kljub zmanjšanim finančnim sredstvom je naše območno združenje uspelo uspešno realizirati načrtovani program aktivnosti. V letu 2012 smo odkrili spominsko ploščo v spomin na v vojni delujoči zbirni center. Organizirali smo in izvedli osem slovesnosti, udeležili smo se osmih slovesnosti, ki so jih organizirala druga društva. Organizirali smo devet športnih tekmovanj in se udeležili petih tekmovanj, ki so jih organizirala druga društva. Organizirali smo štiri spominske pohode. Organizirali smo dva izleta, veteranski ples in mašo za domovino. Organizirali smo slovesnost ob dnevu spomina na mrtve pri dvajsetih obeležjih slovenske vojaške zgodovine. Tradicionalno smo obiskali družine, ki so hranile orožje v letih 1990–1991. Izvedli smo žal tudi šest veteranskih pokopov. V preteklem letu smo opravili več kot 1615 ur prostovoljnega dela. V naši organizaciji vsako leto vsaki članici in članu podarimo skromen spominek. Do sedaj smo izdelali in podelili značko našega združenja, značko Andreja barona Čehovina, spominsko medaljo ob 20-letnici vojne za samostojno Slovenijo, lansko leto pa obesek za ključke z našim znakom in logotipom.

Novogoriški veterani na pohodu miru Kostanjevica – Cerje

Prav tako smo kot združenje izdelali posebno priznanje za vse fizične in pravne osebe, ki so v obdobju osamosvajanja pomagale Teritorialni obrambi pri opravljanju njenih nalog.

Posebno je treba poudariti, da v naši organizaciji nismo bili zadovoljni z videzom in s kakovostjo žalnega traka za žare preminulih članov. Zato smo v sodelovanju s STAMI D.D. razvili posebno pleteno trobojnico, ki je izdelana tako, da jo je možno uspešno prilagajati obliki žare in po snetu v vedno enaki obliki zložiti in izročiti družini preminulega. Videz je prikazan na sliki. Za nabavo se obrnite na STAMI D.D.

Na tem mestu je treba omeniti in se zahvaliti za dobro sodelovanje OZVVS Kanal, Policijskemu veteranskemu društvu Vipavske doline, strelskemu društvu Franc Žnidaršič, prijateljskim artilerijskim društvom Buttrio iz Italije, artilerijskim društvom iz Avstrije in Slovenski vojski.

Na koncu tega prispevka želim omeniti le en odstavek našega predsednika, ki ga je izrekel na našem občnem zboru. Navajam: »Na tem mestu želim omeniti tiste posameznike, ki kritizirajo, pametujejo in včasih celo žalijo ali grozijo, pri tem pa ničesar ne naredijo, ne za druženje, ne za družbeno okolje in ne za veteranstvo. Od teh nismo imeli nič, ne v preteklosti ne v sedanjosti in ne bomo imeli nič tudi v prihodnosti. Po mojih spoznanjih ti niso dosti naredili niti v vojni za samostojno Slovenijo. Z njimi se nismo in se ne bomo ukvarjali. Svoje poglede, pripombe, žalitve in aktivnosti naj še naprej pogumno razrešujejo ob šanku.«

Jug

Veterani gredo v svet

Nov žalni trak za žaro

OZVVS »VETERAN« Nova Gorica je v sodelovanju z delovno organizacijo STAMI D.D. razvil in izdelal nov žalni trak za žaro, ki je po uporabnosti in izgledu primernejši od dosedanjega. Dosedanji žalni trak za žaro (slovenska trobojnica z znakom ZVVS) je bil tiskan, njegova postavitev in obstojnost na žari ni bila posrečeno izdelana. Še posebno je bilo problematično zlaganje žalnega traku v ob izročitvi družini pokojnega. Trak ni omogočal formiranja ustrezne oblike, zato smo razvili in izdelali pleteno trobojnico, ki ima vgrajen elastični trak, ki zagotavlja ustrezno obliko in lego na žari. Prav tako ima žalni trak vgrajen trak za sprijemanje (ježek), ki po snetu z žare zagotavlja ustrezno in stabilno obliko. Na sliki so vam prikazani izgled traku na žari in izgled po snetu z žare.

Upamo, da bo novi žalni trak pomenil še bolj svečano zadnje slovo od naših članic in članov.

OZVVS »Veteran« Nova Gorica

OZVVS PTUJ

Občni zbor OZVVS Ptuj 2013

Občni zbor

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ptuj smo se 22. 3. 2013 zbrali na rednem letnem občnem zboru v restavraciji Gastro, kjer smo ocenili svoje delo v letu 2012 in načrtovali aktivnosti za leto 2013.

Ne glede na vse težave je bilo delo OZVVS Ptuj v letu 2012 uspešno, saj smo uresničili zelo obsežen in bogat program, ki smo si ga zadali. Med pomembnejšimi aktivnostmi naj omenimo organizacijo in izvedbo dveh krvodajalskih akcij, pri tem iskrena zahvala vsem darovalcem. V maju 2012 smo skupaj z Vojaškim muzejem Slovenske vojske in Knjižnico Ivana Potrča Ptuj organizirali edinstveno razstavo v Sloveniji z naslovom »Vojna za Slovenijo v literaturi«, ki jo je odprl minister za obrambo in na kateri je bilo prvič v Sloveniji podanih na ogled čez sedemdeset knjižnih del iz obdobja vojne za Slovenijo. Iskrena zahvala gre sodelavcem Vojaškega muzeja in knjižnici. V okviru našega dneva veteranov, 30. septembra, ko ptujski veterani slavimo dan zmage, smo organizirali srečanje v občini Dornava. V maju je bila izvedena odlična ekskurzija v Bosno. V oktobru smo se udeležili poučne ekskurzije v Pomurje, kjer smo si ogledali področje spopadov v Gibini, potek spremljanja kolone »jugovojske« proti Radgoni, ogledali smo si vinorodne Lendavske gorice, Plečnikovo cerkev v Bogojini in se zaustavili še pri veteranih v Gornji Radgoni, ki so nam pojasnili dogodke, ki so se pri njih zgodili med vojnimi spopadi, katerih udeleženec je bil tudi naš član Rado Djekič. Uspešno smo že enajstič izvedli tradicionalno tekmovanje ribičev v lovu rib s plovcem, ki je posvečeno prazniku Mestne občine Ptuj. S hrvaškimi veterani iz Bjelovarja smo navezali prijateljske stike in tako smo se junija lani, z delegacijo, udeležili njihovega praznovanja dneva državnosti in doživeli prijeten sprejem. Ob tem smo se lahko seznanili o tem, kako Hrvaška skrbi za svoje veterane, lahko bi si pri njih vzeli kaj za vzgled. Kot vsako leto smo bili uspešni tudi na športnem področju, saj smo se udeležili veliko športnih prireditev. Uspešno opravljenega dela je bilo v preteklem letu veliko in upamo, da smo se v predsedstvu trudili po najboljših močeh, in ob tej priložnosti bi se želel predsedstvu zahvaliti za vse delo; pa seveda vsem tistim članom, ki nam ob vsaki

priložnosti priskočite na pomoč in bi vas vse bilo težko naštet. Posebna zahvala gre tudi županu Mestne občine Ptuj in MO Ptuj, ki nas podpirata materialno in moralno. Zahvala tudi vsem tistim, ki sodelujejo pri aktivnostih, ker vse, kar počnemo in se trudi pripraviti predsedstvo, je namenjeno našim članom in okolju, v katerem živimo. Naš občni zbor so počastili številni gostje iz lokalnih skupnosti, sosednjih OZVVS, iz OZVVS Celje in predsednik POVŠP Venčeslav Ogrinc, ki so nam namenili spodbudne besede. Izvolili smo tudi novega člana predsedstva, in sicer Franca Kozarja. Na koncu smo nekaterim zaslužnim organizacijam in članom podelili priznanja.

Vlado Žgeč, predsednik

Pred 21 leti je Slovenijo zapustil zadnji vojak JA

Iz koprskega pristanišča je pred 21 leti v noči s 25. na 26. oktober odplula ladja z zadnjimi vojakmi jugoslovanske vojske, kar je bilo sklepno dejanje v osamosvajanju Slovenije.

Slovesnosti v počastitev praznika odhoda zadnjega vojaka JA iz Slovenije v hotelu Radin v Radencih v organizaciji občine Radenci, Zveze policijskih veteranskih društev Sever in Zveze veteranov vojne za Slovenijo so prisostvovali njuni predstavniki iz vse Slovenije, tudi predsednika, general major Ladislav Lipič ter Miha Molan, Franc Jurša, predsednik odbora za obrambo, Drago Ribaš, direktor Policijske uprave Murska Sobota, župani sosednjih občin ...

Med igranjem slovenske himne Policijskega orkestra ob častnem pozdravu praporščakov je moderator dogodka Dušan Zagorc napovedal prihod tedanjega predsednika RS dr. Danila Türka. Pozdravil ga je podžupan občine Radenci Janez Konrad, ki je povedal, da so v občini, kjer je doma Radenska Tri srca in kjer domuje zdraviliški turizem, ponosni, da gostijo več kot šesto udeležencev svečanosti, ter nadaljeval: »Poldrugo leto je trajal proces osamosvajanja. Če je na začetku tega procesa kdo še nostalgичno razmišljal o skupnem življenju z bratskimi narodi, je kmalu vsem postalo jasno, da smo na pravi poti, na poti, da dosežemo suverenost naroda in države. In napočil je ta trenutek, ko smo ustvarili ta cilj. To je bilo 25. oktobra 1991, natančno ob 23.45 uri, ko je bil v koprskem pristanišču na trajekt vkrcan zadnji vojak JA. S tem se je končala še zadnja vojaška prisotnost jugoslovanske vojske na slovenskem ozemlju, Slovenija pa postala suveren gospodar celotnega ozemlja. Izjemno pomembni osamosvojitveni dogodki so potekali tudi na območju celotnega Pomurja. Ne smemo pozabiti močnih in odločnih obrambnih aktivnosti obrambnih sil milice in to na celotni trasi od Ormoža do Gornje Radgone, ki je bila po odhodu agresorja tako razdejana, da so jo nekateri primerjali z Vukovarjem. Ne smemo pozabiti, da so potekali boji za predajo vseh stražarnic in vojašnice v Murski Soboti, da so naše sile vodile odločne boje za ohranitev mejnih prehodov.

Žal smo na tem območju imeli tudi civilne žrtve, ki se jih in ki se jih bomo spominjali, poleg vseh drugih padlih za Slovenijo, ki so morali za našo svobodo in samostojnost dati svoja življenja.

S proslave v Radencih. Foto: Dani Mauko.

Dr. Danilo Türk pa je v nagovoru veteranom tudi dejal: »Danes se s ponosom spominjamo tega, da je bila naša osamosvojitvena vojna uspešna. Kot v vsaki vojni so bile tudi v tej žrtve, ki jih obžalujemo, vendar se jih spominjamo s spoštovanjem in z globoko hvaležnostjo. Za našo samostojno državo so dali največ, kar so imeli: svoja življenja. Naša osamosvojitve bi bila bistveno težja in bistveno bolj tragična, če ne bi bilo vseh dogodkov iz let 1989–1991.

Veterani obeh vojn ste bili tisti, ki se niste spraševali, ali boste vzeli orožje v roke, in razumem vaše razočaranje ob načinu odvzema tistega, kar je vam pomenilo priznanje in zahvalo za vašo odločitev, za vaše odrekanje in za vašo pripravljenost žrtvovati se za domovino!«

Dani Mauko

POZVVS GORENJSKA

Drago Rozman ostaja predsednik PO Gorenjska

Na Gorenjskem delujejo štiri območna veteranska združenja Kranj, Tržič, Škofja Loka in Zgornja Gorenjska. Slednje deluje v sedmih občinah na območju upravnih enot Radovljica in Jesenice. Združenja usklajujejo delo v Pokrajinskem odboru Gorenjske, ki ga od leta 2009 vodi Drago Rozman iz Radovljice in bo to nalogo opravljal še eno leto. Podpredsednik je Anton Rešek iz Kranja, sekretar pa Drago Bregant. Letos jeseni bodo skupaj na Gorenjskem počastili tudi 45-letnico ustanovitve Teritorialne obrambe, junija pa območna združenja načrtujejo več srečanj v spomin na osamosvajanje Slovenije. V Ratečah bo srečanje 22. junija, pred tem se bodo jutraj odpravili na 4. pohod Korensko sedlo–Rateče. Veterani Tržiča se bodo srečali 25. junija, na letališču Brnik bo srečanje 26. juni-

ja, na platoju Karavanke na Hrušici pa 28. junija, 25. junija bo tudi srečanje veteranov in veterank v Domu veteranov v Radovljici, kjer bodo počastili tudi 6. obletnico otvoritve doma.

Veterani na Gorenjskem pa se pripravljajo tudi na 28. spominski pohod na Triglav, ki bo 12. in 13. julija. Letos se bodo četrtič odpravili na pohod Radovljica–Triglav 8. julija.

Srečanje poveljnikov 16 OŠTO

V Radovljici bodo 22. junija pripravili srečanje poveljnikov oziroma predstavnikov 16 občinskih štabov TO, ki maja leta 1990 niso oddali orožja pod nadzor JLA. Med njimi so bili tudi štirje štabi na Gorenjskem: Jesenice, Radovljica, Kranj in Tržič.

Pestra dejavnost OZVVS Zgornja Gorenjska

Območno veteransko združenje Zgornja Gorenjska je z več kot 1100 člani največje na Gorenjskem. V vseh sedmih zgornjegorenjskih občinah delujejo tudi občinski odbori. Odbor v občini Bled vodi Brane Ambrožič, v Gorjah Ivan Ratek, v Bohinju Vojko Vojvoda, v Radovljici Edi Fekolj, na Jesenicah Leopold Bizalj, v Žirovnici Boštjan Sikošek in v občini Kranjska Gora Tomaž Lavtižar.

Občinski odbori usklajujejo svoje delo v območnem združenju Zgornja Gorenjska, ki ga od ustanovitve združenja leta 1997 vodi Janez Koselj, podpredsednika združenja pa sta Zvonke Šolar in Janko Sebastijan Stušek.

V okviru tega združenja, ki dobro sodeluje tudi z drugimi veteranskimi organizacijami na Gorenjskem, je začel delovati tudi Veteranski pevski zbor, ki ga vodi Franc Podjed in je lani praznoval 10-letnico delovanja. V tem času so imeli letno povprečno 80 vaj in nastopov, prevozili 24.000 km ter skupaj opravili 57.600 ur prostovoljnega dela. 20. aprila bo Veteranski pevski zbor nastopil v Gorjah, 17. maja se bo ob dnevu veteranov sestalo predsedstvo v Bohinju.

V združenju so aktivni tudi na športnem področju. 18. maja bodo pripravili 13. teniški turnir dvojic v Kropi, 12. oktobra pa spominski turnir Janeza Smoleta v šahu.

11. pohod spomina in prijateljstva Radovljica–Vrba

Slika POZVVS Gorenjske 1

Tudi letošnji 15 km dolg pohod Radovljica–Vrba, ki so ga že enajstič pripravili v OZVVS Zgornja Gorenjska, je v kraje pod Stolom privabil številne pohodnike iz različnih krajev Slovenije. Na pot so krenili 8. februarja, na slovenski kulturni praznik, izpred Srednje gostinske in turistične šole v Radovljici, kjer so tudi letos pripravili pristrčen sprejem. Pohodnike in pohodnice je pot vodila iz Radovljice do Bleda, kjer je zbranim ob Prešernovem spomeniku spregovoril tudi predsednik ZVVS Ladislav Lipič. Skozi Piškovco je pohodnike vodila pot do Vrbe, kamor jih je prišlo 350. Tam je bila ob 13. uri tudi osrednja slovesnost ob Prešernovem spomeniku, ko je zbranim spregovoril pisatelj, scenarist in kolumnist Miha Mazzini, nagovoril pa jih je tudi žirovniški župan Leopold Pogačar.

Rina Klinar

OZVVS IDRIJA – CERKNO

Srečanje veteranov popestrila predstavitev nagrajenih prispevkov

Območno združenje VVS Idrija – Cerkno je v počastitev dneva državnosti in obletnice osamosvojitvene vojne za Slovenijo pripravilo že tradicionalno srečanje veterank in veteranov vojne za Slovenijo na Vojskem.

Dobro obiskano srečanje veterank in veteranov se je začelo s športnimi aktivnostmi, in sicer z 8. odprtim tekmovanjem v streljanju z malokalibrsko puško ter s planinskim pohodom z ogledom lepot Vojskarske planote. Skoraj sto strelk in strelcev iz OZVVS Idrija – Cerkno, Logatec, Vrhnika – Borovnica, Ajdovščina – Vipava, »VETERAN« Nova Gorica, Gornje Posočje, Kanal, Zgornja Gorenjska in Severna Primorska se je na strelišču Dolina pomerilo v streljanju z malokalibrsko puško. Z doseženimi rezultati so bili po večini zadovoljni vsi. Rezultati so objavljeni na spletni strani www.ozvvs-idrija-cerkno.si.

Tekmovalke in tekmovalci v streljanju z malokalibrsko puško na ognjeni črti. (Foto: B. Kovačič)

Kulturni program srečanja, ki so ga pripravili domačini z Vojskega, je letos popestrila še predstavitev najboljših literarnih prispevkov učenk in učencev osnovnih šol, ki so sodelovali na literarnem natečaju »Tudi pri nas je potekalo osamosvajanje Slovenije«, katerega je ob obletnici osamosvojitvene

vojne za Slovenijo razpisalo OZVVS Idrija – Cerkno. Na literarni natečaj so se odzvali učenke in učenci iz vseh osnovnih šol iz občin Idrija in Cerkno ter pripravili devetnajst literarnih prispevkov. Za najboljše literarne prispevke po posameznih osnovnih šolah pa so bili izbrani prispevki Žana Mavriča iz Osnovne šole Cerkno, Alenke Trček iz Osnovne šole Črni Vrh nad Idrijo, Jurija Svetičiča iz Osnovne šole Idrija ter Tine Lapajne in Katje Peternel iz Osnovne šole Spodnja Idrija. Vsi na natečaj prispeli literarni prispevki so objavljeni v priložnostnem zborniku, ki ga je založilo območno združenje. Avtorice in avtorji najboljših prispevkov pa so bili predstavljeni tudi v posebni oddaji radia Primorski val. Predstavitev najboljših literarnih prispevkov je bila tudi priložnost, da so nagrajenim avtoricam in avtorjem podelili praktične nagrade.

Žan Mavrič med predstavitvijo svojega literarnega prispevka. (Foto: B. Kovačič)

Po končanih športnih in kulturnih aktivnostih se je veteransko srečanje nadaljevalo z družabnim srečanjem in obujanjem spominov na dogodke iz osamosvojitvene vojne.

Marijan Platiše

OZVVS GROSUPLJE

V vitrini zmanjkuje prostora

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija – Šmartno je že peto leto zapored organiziralo športno srečanje veteranskih združenj, ki delujejo na območju ljubljanske pokrajine. Srečanje se imenuje po njihovem ustanovitelju in pokojnem predsedniku – memorial Riharda Urbanca.

Tudi člani športne sekcije Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje, ki združuje veterane iz občin: Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje, smo se že petič odzvali njihovem vabilu in se prijavi na tekmovanje v malem nogometu in streljanju z zračno puško.

V soboto, 17. novembra, so nas organizatorji lepo sprejeli na strelišču pri Osnovni šoli Šmartno pri Litiji, kjer so strelci kar takoj začeli s tekmovanjem, nogometaši pa so se odpeljali na tekmovališče v športni dvorani v Litiji.

Na dosedanjih tekmovanjih smo nogometaši in strelci dosegali kar lepe uspehe, letos pa smo vse presenetili z 2. mestom v malem nogometu in prav tako ekipnim 2. mestom v streljanju z zračno puško. Strelca Jože Gorjanc in Edo Goršič pa

sta kot posameznika osvojila medalji za 1. in 3. mesto. Zaradi izrednih skupnih rezultatov je celotna ekipa iz grosupeljskega območnega združenja osvojila skupni prehodni pokal in prekinila štiriletno serijo zaporednih zmag veteranov iz Kočevja.

Po tekmovanju so nas organizatorji povabili na zaključno slovesnost, kjer smo iz rok sina pokojnega Riharda Urbanca prevzeli pokale, medalje in priznanja, se ob dobri hrani in pijači še dolgo pogovarjali, obujali spomine, nato pa z odličnimi občutki zaradi nepričakovanega športnega uspeha odšli domov.

Levstikov pohod

V vitrini našega združenja je že kar lepo število raznih pokalov in priznanj, zato jo bomo morali kmalu povečati, saj športni zanos in s tem tudi uspehi v naših vrstah naraščajo.

Gregor Bregar

OZVVS KRŠKO Slovesno na Libni

21. septembra 2012 je bila na Libni pri Krškem velika slovesnost z odkritjem spominske plošče, posvečena spominu na izredno uspešno akcijo iz časa vojne za Slovenijo. Ta skrivna akcija opazovanja, prisluškovanja, spremljanja in nadzora vseh aktivnosti Jugoslovanske armade na letališču Cerklje ter v širši okolici je bila zelo težavna, nevarna in je trajala več mesecev. Vanjo so bile vključene posebne skupine policistov iz Policijske uprave Krško, ob velikodušni in neustrašni podpori prebivalcev vasi Libna ter ob sodelovanju Teritorialne obrambe in nekaterih prebeglih pripadnikov JLA.

Tajna operacija UNZ Krško, ki je imela poseben pomen za celotno državo Slovenijo in njene zaključne priprave na vojno z JLA, predvsem pa v sami vojni, se je začela že 23. junija 1991 in je trajala vse do odhoda zadnjega nasprotnikovega vojaka

iz naše domovine 25. oktobra 1991. Operacijo je vodila Policijska postaja Krško s komandirjem Štefanom Hrenom in z njegovim pomočnikom Vladom Bezjakom. Ekipo na terenu pa je neposredno vodil Friderik Medvešek s svojimi sodelavci in pomočniki Brankom Urbančem, Stanetom Bogolinom ter pilotom Marjanom Penevim.

Sama akcija pa ne bi mogla biti uspešna brez srčne in hrabre podpore prebivalcev Zgornje Libne. Kmet Branko Libenšek z družino je prvi ponudil svoje usluge in gospodarska poslopja svoje kmetije za potrebe akcije, trajajoče 24 ur dnevno. Ko je JLA – sodeč po njeni reakciji – po vsej verjetnosti odkrila lokacijo, saj so začeli z oboroženimi helikopterji letati nad kmetijo ter celo opozorilno lebdeti le nekaj metrov nad hišo in gospodarskimi poslopi, je morala ekipa nemudoma zapustiti to lokacijo in se preseliti vzhodneje, kjer so jim prostore za delo, opazovalno in prisluškovalno opremo, telefonske linije in prostore za bivanje nudili lastniki vikendov Amalija Šoštar, Zvonko Bernardič in Mirko Kužnik, pri katerem je bila tudi glavna opazovalna lokacija.

Na omenjenih lokacijah je imela posebna enota odlične pogoje za opazovanje celotnega Krško-Brežiškega polja do Novega mesta in Zagreba. Ker je pilot Penev priskrbel radijske frekvence, so lahko natančno ugotovili vse nameravane polete vojaških letal JLA s skoraj vseh njenih letališč do vključno Niša. Ugotovili so, kakšne naloge imajo in kaj prevažajo. Na tak način in pa tudi z nočnimi opazovalnimi napravami so lahko opazili vsak najmanjši premik na letališču Cerklje in tudi premike drugih kopenskih sil iz smeri Zagreba ali Novega mesta. Kot primerjavo naj omenim, da je ekipa lahko takoj opazila transport daljinsko vodenih raket maverick s helikopterji in transportnimi letali, ki so bili označeni z znakom rdečega križa.

Podatke o vseh ugotovljenih podrobnostih o premikih in namerah nasprotnika je ekipa nemudoma posredovala policijski postaji v Krško, od tu pa so obveščali glavni operativni center v Ljubljani. Dogodki na Libni v vojni za samostojno Slovenijo so skupaj z ostalimi že znanimi dogodki jasen primer, kako so se bili pripadniki policije, teritorialne obrambe in civilni prebivalci pripravljeni žrtvovati za neodvisnost lastne domovine. Neverjetna sloga je vladala takrat med ljudmi. Eden od govornikov na proslavi je ob zaključku svojega govora in kritični oceni današnjih razmer dejal, da srčno upa, da bomo Slovenci nekoč zopet tako enotni, kot smo bili v času boja za svojo neodvisnost.

Cvetko Zorko

Na fotografiji so nekateri ključni akterji dogodkov na Libni.

OZVVS LITIJ - ŠMARTNO V. Memorial Riharda Urbanca

V soboto, 17. novembra 2012, je v organizaciji OZVVS potekalo V. pokrajinsko športno tekmovanje za memorial Riharda Urbanca. Tekmovalo se je v malem nogometu ter v streljanju z zračno puško – ekipno in posamezno.

Ekipa v malem nogometu so svoj turnir odigrale v športni dvorani v Litiji. Udeleženci so z izredno zavzetostjo poskrbeli, da je tekmovanje potekalo v prijetnem vzdušju, zmagovalca pa je bil znan šele po zelo razburljivi zadnji tekmi.

Rezultati:

1. mesto – pokal OZVVS Litija - Šmartno
2. mesto – pokal OZVVS Grosuplje
3. mesto – pokal OZVVS Logatec
4. mesto odbor Sever Litija

Udeleženci turnirja v malem nogometu.

Tekmovanje ekipno in posamezno z zračno puško je bilo izvedeno v Strelnem domu v Šmartnem pri Litiji. V streljanju z zračno puško ekipno je dosegla:

1. mesto – ekipa OZVVS Kamnik - Komenca, 485 krogov
 2. mesto – ekipa OZVVS Grosuplje, 481 krogov
 3. mesto – ekipa OZVVS Ribnica, 463 krogov
- V streljanju je tekmovalo 12 ekip.

Med posamezniki je tekmovalo 45 članov veteranskih organizacij.

Prva tri mesta so dosegli: zlata medalja: Jože Gorjanc, OZVVS Grosuplje, 179 točk srebrna medalja: Edvard Srebrnjak, OZVVS Litija - Šmartno, 172 točk bronasto medaljo: Edvard Goršič, OZVVS Grosuplje, 170 točk.

Udeleženci so soglasno izrazili željo, da bi bilo takih srečanj več in da se v letu 2013 ponovno vidimo na tem memorialu.

Karlo Lemut

OZVVS MEŽIŠKA DOLINA Veterani na tekmovanje »Partizanske smučine 45«

26. januarja 201, smo se veterani OZVVS Mežiške doline v zgodnjih jutranjih urah odpravili na tekmovanje v veleslalomu v Cerknju. Organizacija prvenstva v veleslalomu »Partizanske smučine 45« si res zasluži pohvale, radi se vračamo na tekmo-

vanje. Letošnja ekipa je štela 22 tekmovalcev. Spust po belih strminah v Cerknju zahteva kar nekaj znanja, vozili smo zelo dobro in na koncu osvojili odlično 2. mesto med ekipami.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil organizatorjem za zelo dobro pripravljeno prvenstvo, prijaznost in organizacijo. Zahvaljujem se vsem našim članom, ki so tekmovali v smučanju, za njihove dosežke, požrtvovalnost, trud in dobro voljo.

Vesel sem, da smučarska sekcija uspešno premaguje bele strmine.

Zahvala gre tudi našim donatorjem, ki s svojo nesebično pomočjo prispevajo k dobrim uspehom: CABLEX-M d.o.o., TAB d.d., MPI reciklaža d.o.o., Ferolin s.p., Pekarna Rednak d.o.o., Lekarna DREN, Financom d.o.o., Kojzek transport in servis d.o.o., Metal Ravne d.o.o. i KAMOT - avtobusni prevozi Prevalje.

Vodja smučarske sekcije ZVVS OMD, Robert Zapečnik

OZVV SLOVENSKA BISTRICA Zbor bistrških veteranov

OZVV Slovenska Bistrica je svoj letošnji zbor svojih članov in članic opravila 1. marca. Po odločitvi v prejšnjem letu, da se zbor organizira vsako leto v drugi občini, je letošnji zbor potekal v občini Poljčane. Na začetku zbora so se prisotni z minuto molka poklonili spominu na Marijana Streharja, častnega člana in poveljnika bistrških teritorialcev v času osamosvojitvene vojne v letu 1991, ki je umrl v lanskem letu. Zbora se je udeležilo 110 članov in članic, sicer pa velja bistrško združenje za eno večjih v Sloveniji. Ob vseh proceduralnih zadevah, ki jih je na zboru pač treba opraviti, je vsekakor najpomembnejši pregled opravljenega dela v preteklem letu in tekočega finančnega poslovanja. Aktivnosti je bilo veliko, vendar so bistrški veterani najbolj veseli nove pridobitve - velike in kakovostne nadstrešnice nam prihodnjem osrednjem prireditvenem prostoru na Brinju, ki pod delom svoje površine skriva še eno zanimivost: vinsko klet. V izgradnjo nadstrešnice je bilo vloženega veliko prostovoljnega dela posameznikov. V preteklem letu je združenje namestil tudi nekaj novih obeležij na domačijah, ki so pred vojno skrivale orožje, strelivo in ostalo vojaško opremo. Združenje je tudi najaktivnejše pri organizaciji zdaj že tradicionalnega Šarho-

vega pohoda na Osankarico in na Tri žeblje ob koncu meseca aprila, ki se ga udeležuje vedno večje število udeležencev, tako da pohod postaja osrednja manifestacija miru. Glede posameznih poročil sicer ni bilo nobene razprave, vendar pa so na koncu zbora posamezni razpravljalci vendarle opozorili, da smo bili veterani premalo angažirani pri ohranjanju svojih pravic, ki so nam bile odvzete s finančnimi reformami vlade. Prav tako je bila ponovno izpostavljena pomembna vloga bistrških teritorialcev pri varovanju Pekar, kjer se je urila prva generacija slovenskih vojakov v letu 1991.

Za prizadevno delo v združenju so bila posameznikom podeljena tudi priznanja. Bronasto priznanje OZVVS Slovenske Bistrice je dobilo 7 članov, srebrno 3 člani, zlato priznanje pa je dobila občina Poljčane. Podeljena so bila tudi priznanja ZVVS, in sicer 2 priznanji praporščakoma in 4 bronaste plakete.

Po zboru so si udeleženci ogledali satirično komedijo »Ogle-dala« v izvedbi gledališnikov in glasbenikov Dejana Kalana in Marjana Kranjca iz kulturno umetniškega društva Ušcip.

Srečko Štajnbaher

Odkritje spominskih obeležij

Odkritje spomske plošče na domačiji Lunežnik

OZVVS Slovenska Bistrica je v letu 2012 nadaljevalo z odkrivanjem spominskih obeležij na domačijah, ki so v času pred osamosvojitveno vojno skrivali orožje, strelivo in opremo ter s tem v veliki meri omogočili, da so bile aktivnosti v vojni uspešne. V novembru so bila tako odkrita štiri obeležja. 10. novembra so bili odkriti obeležji na domačiji Martina Lune-

žnika v Frajhajmu in Alojza Simrajha v Bojtini, 11. novembra pa še na domačiji Ivana Brezovnika a Zgornjem Prebukovju in Braneta Streharja prav tako v Zgornjem Prebukovju. Na vseh prireditvah se je za pomemben prispevek domačinom zahvalil predsednik OZVVS Slovenske Bistrice Božo Juhart Jakec, ki je s posameznimi domačini obeležja tudi odkril. Teh slovesnosti so se ob domačinih udeležili tudi člani predsedstva OZVVS Slovenske Bistrice in predsednik sveta KS Šmartno na Pohorju Modest Motaln. Pri odkritju spominskih obeležij Zgornjem Prebukovju je nastopil tudi Mešani pevski zbor KUD iz Šmartnega na Pohorju, ki ga sestavljajo sami mladi pevci in pevke. Po vsakem odkritju so se domačini zahvalili za počastitev spomina na trenutke težkih odločitev in ponovno pokazali svojo gostoljubnost.

Srečko Štajnbaher

OZVVS SLOVENSKE KONJICE Po osmih urah iz snežnega ujetništva

Konjiške veteranke in veterani

V soboto, 8. Decembra, se je približno štirideset članov Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice pod vodstvom predsednika Ivana Pavliča odpravilo na enodnevni izlet po Sloveniji. Kot se je kasneje izkazalo, jim usoda glede vremena tokrat ni bila naklonjena. Že zjutraj, ko so se odpravljali iz Konjic, je snežilo. Prava snežna burja jih je pričakala v Pivki. Pa kljub vsemu so si tam ogledali Park vojaške zgodovine z vsemi tanki, s podmornico in helikopterjem na čelu. Dokaj hitro so se odpravili proti Ljubljani, kjer sta jima čakala še ogled športnega parka Stožice in predbožični utrip glavnega mesta. Pa se je po nekaj sto metrih iz Pivke vožnja končala. Cesta je bila zasuta z snegom, z avtomobili in s tovornjaki, postavljenimi povprek. Zimske službe pa so takrat zatajile na celi črti: osem ur se mi premaknil nihče. Šele po posredovanju predsednika Pavliča, ki je nekajkrat klical na 113, je prišla pomoč ob 19. uri zvečer. Pohvaliti je treba tudi zakonca iz kraja Rakitnik, ki sta ujetim v snežno burjo prinašala topel čaj. Še kako se je prilegel v tem izrednem stanju. Konjiški veterani pa so vseeno povedali, da če so že preživeli vojno, so pa še snežno burjo. Domov grede so na Trojanah pojedli dobro večerjo in bili hvaležni šoferju avtobusa Boštjanu, da jih je varno pripeljal domov.

(J. G.)

OZVVS VRHNIKA – BOROVNICA

14. tradicionalni pohod po poti Cankarjeve matere

Slika: Utrinek s pohoda Po poti Cankarjeve matere

Člani OZVVS Vrhnika – Borovnica smo se 26. decembra, na dan samostojnosti in enotnosti, skupaj z drugimi občani odpravili na pohod po poti Cankarjeve matere od Vrzdence do Vrhnike. To je edini pohod, posvečen preprosti ženski in materi, rojena je bila na Vrzdencu 329. 12. 1843. Prvi pohod je bil leta 1999 in se ga je udeležilo osem pohodnikov, lani jih je bilo celo več kot 200, letos pa približno 100. Naše društvo od leta 2004 sodeluje tudi kot soorganizator.

Zbrali smo se pred gasilskim domom na Vrhniki, kjer je vsak pohodnik prejel lepo novo brošuro, ki mu je bila prijeten spremljevalec in vodnik na pohodu, tako glede podatkov o Cankarjevi družini, znamenitosti ob poti, kot tudi glede Cankarjevih najlepših besed o svoji materi. Od tam so nas z avtobusom odpeljali do mežnarije Železnik na Vrzdencu. Tu izdelujejo tudi diatonične harmonike. Pri Železnikovih so nas domačini pričakali s čajem, kavo, kuhanim vinom in z raznimi dobrotami. Pote, ko nam je vodnica iz Vrzdence pred cerkvijo sv. Kacijana predstavila kraj in okolico, nas je nagovoril tudi podpredsednik KS Vrzdencec. Po ogledu jasic v cerkvi smo se odpravili čez Vrzdencec mimo studenca na sredi vasi, po katerem je kraj dobil ime, do kmetije pri Činžarju v Žažarju. Tam pa so nas že čakali hišni ansambel in razne domače dobrrote. Nekateri so ob zvokih narodnozabavnih viž tudi zaplesali. Po postanku smo se odpravili skozi vas Žažar in se povzpeli na hrib Gradšče, zelo lepo razgledno točko, kjer je tudi štirinajst metrov visok križ. Spustili smo se do zaselka Mavsarija in naprej do Velike Ligojne. Prvič so nas pričakali predstavniki Krajevne skupnosti Ligojne in nam predstavili vas, iz katere izhaja Cankarjev rod. Prvi Cankarji so se tu naselili približno leta 1610. Ob lesenem znamenju, ki je v Sloveniji izjeeno, ker ima razpelo na dveh straneh, smo prižgali svečo v spomin na Toneta Jesenka, našega pomembnega člana, ki je preminil lani na dan samostojnosti in enotnosti po zaključku takega pohoda. Mimo pomnika talcem, med njimi je bil tudi znani pesnik Ivan Rob, smo se podali na Staro Vrhniko, kjer so nas v kulturnem domu pogostili z ocvirkovo potico iz rok domačih žena v avtohtonih narodnih nošah te vasi.

Pot s Stare Vrhnike nas je vodila mimo Sv. Trojice in rojstne hiše Ivana Cankarja do končnega cilja, Vrhnike. Tam je bilo že vse pripravljeno za proslavo ob dnevu samostojnosti in enotnosti ter obeležje Štefanovega. Po prihodu praporov društev na Vrhniki, slavnostnem govoru župana Vrhnike in blagoslovu kon, je delegacija pohodnikov odnesla ikebano na grob Cankarjeve matere. Pohodniki in nastopajoči smo bili povabljeni v gasilski dom na toplo malico. V družbi novih in starih prijateljev pohodnikov smo lepo preživeli praznični dan.

Marija Dolenc

OZVVS TREBNJE

Letni zbor veteranov

V začetku marca smo se veterani OZVVS Trebnje v zeleni dvorani Doma starejših občanov sestali na rednem letnem zboru. Slavnostnemu vzdušju ob **10. obletnici delovanja združenja** je ob prisotnosti več kot 110 veteranov in gostov prav gotovo pripomogel tudi izvedeni protokol, ki se je oblikoval s prihodom praporščakov na prizorišče in izvedenim »**Simbolnim veteranskim dejanjem**« v spomin na padle v vojni. Kulturni program je z zbranimi besedami povezovala **Aleksandra Bobnar**, zapolnil pa ga je še nastop **Glasbene skupine Stopinje iz Trebnjega** in mladega virtuoza na harmoniki **Jana Ilnikarja**.

Po podanih in sprejetih poročilih za leto 2012 in kratki predstavitvi 10 letnih aktivnosti veteranske organizacije, je bilo med gosti in razpravljalci izpostavljeno tudi zgledno sodelovanje trebanjskih veteranov na mnogih področjih. Sprejet je bil tudi finančni načrt in obsežen načrt dela za leto 2013, v katerega smo si člani trebanjskega združenja zapisali zahtevno nalogo, da ob deseti obletnici delovanja strnemo mozaik dogodkov in aktivnosti v spominski zbornik. Za uspešno izvajanje veteranskega poslanstva so bili nagrajeni prejemniki **bronaste plakete ZVVS Prašnikar Silvester, Malenšek Matjaž in Saje Leopold** ter prejemnika **srebrne plakete ZVVS Grčar Alojz in Resnik Miro**. Podeljene so bile tudi članske izkaznice desetim novim članom OZVVS Trebnje. Zbor veteranov OZVVS Trebnje se je nadaljeval in zaključil z družabnim srečanjem, na katerem ni manjkalo obujanja spominov na dogodke osamosvojitvene vojne, nespoštljivem odnosu politike do veteranstva, vsakdanjih pereh dogodkih....

Miro Resnik

Prejemniki priznanj

OZVVS Grosuplje Pohod po Mlinarski poti

Pohodniki OZVVS Grosuplje smo se letos že drugič napotili v Belo krajino na že tradicionalni Mlinarski pohod, ki vodi od Vinice do Damlja. Na pot smo se odpravili z avtobusom 27. aprila – na Dan upora proti okupatorju. Zbralo se nas je preko 40. Vozili smo se po slikoviti dolini Krke in kmalu prišli v Belo krajino, deželo prelepe Kolpe. Prispeli smo na naš cilj: v Vinico.

Tu so nas pozdravili organizatorji pohoda, zaigral nam je tamburaški ansambel, sprejel pa nas je tudi naš član Franc Skolja, ki ima v vasi Otok svoj vikend.

Preden smo krenili na pot smo si ogledali hišo Otona Župančiča, ki je bila letos odprta tudi za ogled ter razstavo del in slik pomembnih Belokranjcev.

Kmalu smo krenili na pot, ki se prične v Vinici pri Benetičevem mlinu z žago, ki se v pisnih virih omenja že od 17. stoletja dalje. Nadaljevali smo pohod po slikoviti dolini Kolpe, ki je naša najbolj bogata reka z ribami. V Učakovcih smo šli mimo dveh mlinov: Prokšeljev mlin z žago in Papov mlin, ki pa ga je že načel zob časa. Kmalu smo prišli v Vukovce, kjer so nas gostoljubni domačini pogostili z belokranjskimi dobrotami.

Pot smo nadaljevali tudi mimo zaselka Na Otoku, se malo odpočili in nadaljevali pot skozi gozd, ki mu domačini pravijo Trapotnica. Pot nas je peljala mimo Krivčevega mlina z žago venecijanko, ki stoji visoko na bregu v gozdu. V tem mlinu so mleli in žagali vse do sedemdesetih let 20. stoletja. Zgradba je bila v zadnjem času obnovljena in predstavlja glavno zanimivost vodnega obrata v Krivcu.

Pohod smo zaključili v Damlju pri turistični kmetiji Žagar. Bil je res čudovit dan. Težko se je bilo posloviti od zasanjane Kolpe in prijetne, tihe doline. Še se bomo vrnili.

Jelka Janežič

»Veterani smo preponosni, da bi prosili za miloščino«

Člani Območnega združenja veteranov Vojne za Slovenijo Grosuplje, ki združuje veterane občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje, smo se tudi letos spomladi zbrali na rednem letnem zboru. Večji del srečanja so namenili predstavi-

tvi in oceni svojega dela v preteklem letu in sprejemu program dela za letošnje leto.

Čeprav je Združenje veteranov vojne za Slovenijo nepolitična organizacija, nismo mogli mimo kritične ocene politike in države, ki je v svojih prizadevanjih za reševanje nakopičenih težav posegla tudi v pridobljene pravice veteranov vojne za Slovenijo, kot da bi bile te nezaslužen privilegij in povzročitelj finančne in gospodarske krize. Leta 1991 se člani združenja nismo spraševali, koliko je kdo star, kakšne dohodke ima in kaj bodo imeli od tega. Ponosno in odločno smo storili to kar nam je velevala vest in ljubezen do domovine. Zato smo se enoglasno strinjali s predsednikom območnega združenja Borisom Peterko, ko je v nagovoru članom dejal: »Veterani smo preponosni, da bi prosili za miloščino«.

Kljub bistvenemu zmanjšanju finančnih sredstev, s katerimi je razpolagalo združenje v preteklem letu, smo uspeli v celoti uresničiti svoj program. Največjo pozornost smo namenjali ohranjanju pozitivnega izročila osamosvojitvene vojne ter skrbi za rekreacijo ter s tem za zdravje svojih članov. Udeležili smo se številnih športno rekreativnih tekmovanj, ki so jih organizirala različna območna združenja ter na njih dosegali zavidljive rezultate. Izredno aktivna pa je bila, kot vsa leta doslej, tudi pohodniška sekcija. Vse večjo pozornost pa namenjamo tudi informiranju javnosti v lokalnem okolju o svojem delu, zavedajoč se, da tudi na ta način širimo svoje poslanstvo.

Zbora, ki se je po končanem uradnem delu nadaljeval s prijetnim tovariškim druženjem nekdanjih soborcev, so se udeležili tudi predstavniki Zveze veteranov vojne za Slovenijo in drugih območnih združenj in predstavniki policijskega veteranskega združenja Sever.

Franci Zorko

5. Maistrov pohod od Melja do Zavrha

Iskrena manifestacija domoljublja in zgodovinskega spomina

Marjan Toš

Lansko jesen je potekal jubilejni, že 5. Maistrov pohod od Melja do Zavrha, ki se ga je udeležilo približno 150 pohodnikov. Najstarejša pohodnica je štela 85 let, najmlajši pohodnik pa 10 let. Pešali so po Maistrovi poti, ki se začena na zgodovinskem kraju v nekdanji domobranski vojašnici v Melju. Tam, kjer se je major Rudolf Maister 1. novembra 1918 junaško uprl mariborskemu vojaškemu vodstvu, ki je pripravljalo izvedbo dan prej sprejetega sklepa o priključitvi k Avstriji.

Iz Melja se pot nadaljuje pod Meljskim hribom do novega mostu v Malečniku, kjer se obrne na Gorco, obkroži Hrenco in Celestrino ter prek Vavtovška pripelje do Ložan. Drugi del poti se vije skozi Ruperče na Hum, mimo Zimice v Jablance

in iz doline navzgor proti Dolгим Njivam ter po cesti do Maistrovega razglednega stolpa na Zavrhu. Med pohodniki je bilo veliko planincev in seveda veteranov slovenske osamosvojitvene vojne, ki so na Zavrhu in pri Maistru tako rekoč nepogrešljivi.

Tam je bila zaključna slovesnost s kulturnim programom, v katerem je v vlogi generala Maistra nastopil dramski igralec Bojan Marošević. Požel je gromek aplavz pohodnikov in drugih obiskovalcev Zavrha, ki so v prekrasnem jesenskem vremenu zavzeto prisluhnili Maistrovemu razglasu iz novembra 1918, ko je med drugim dejal, »da Maribor razglašam za jugoslovansko posest in prevzemam v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in vsem Spodnjim Štajerskim«. V imenu Slovenske vojske, ki od vsega začetka podpira Maistrov pohod, je kot osrednji slavnostni govornik spregovoril brigadir mag. Vladimir Maher in dejal, da je pogumen in odločen general Maister s svojimi junaškimi borci za severno mejo v prelomnih letih 1918–1919 za slovensko vojsko svetel vzor. Udeležence sta nagovorila in pozdravila še predstavnik TD Rudolf Maister – Vojanov iz Zavrha Stanislav Kranvogel in predsednik mariborskega društva generala Maistra dr. Dragan Potočnik. Maistrov pohod na Zavrh je že ustaljena in dobra uveljavljena oblika negovanja zgodovinskega spomina, ki je prerasla v eno samo manifestacijo slovenskega domoljubja in narodnega ponosa. Sicer pa projekt označevanja Maistrove poti organizirajo kar tri Maistrova društva: iz Maribora, Lenarta in Zavrha. Organizacijskemu odboru predseduje polkovnik SV Friderik Škamlec, vse administrativne organizacijske vaje pa ima v rokah mag. Franci Pivec s skupino izvrstnih sodelavcev, ki so se tudi tokrat imenitno izkazali. Z Maistrovim pohodom in s tradicionalnimi novembrskimi spominskimi slovesnostmi ostaja Zavrh v Slovenskih goricah trdno središče negovanja zgodovinskega spomina na Maistra in njegove bojne tovariše, ki so nekoč več kot upravičeno zapisali, da »če v onih časih ne bilo bi nas, še večji kos slovenske zemlje bi odtrgal plaz«. Odločnost, hrabrost, poštenost in iskreno tovarštvo ter seveda nacionalni ponos so odlike, ki bi tudi v samostojni slovenski državi morale priti bolj do izraza. In prav to je bilo eno od sporočil jubilejnega Maistrovega pohoda na Zavrh.

Prvemu Maistrovemu večeru je dal poseben ton dr. France Bučar.

Prvi Maistrov večer v Žalcu

D. Naraglav

V Savinovi hiši v Žalcu je potekal nadvse zanimiv večer z dr. Francetom Bučarjem, kjer je spregovoril o osamosvajanju Slovenije in njenem razvoju do danes. Večer je organiziralo savinjsko veteransko društvo generala Maistra, katerega predsednik je nekdanji župan in poslanec Lojze Posedel. To pa je bil tudi prvi tako imenovani Maistrov večer, saj jih bo društvo organiziralo tudi v prihodnje.

Na tokratnem večeru, kjer je z gostom vodil pogovor sam predsednik društva Lojze Posedel, je beseda tekla zlasti v povezavi z njegovo spomladi izdano knjigo *Temelji naše državnosti*. V njej avtor ugotavlja, da je Slovenija leta 1990 nastala na zelo trhlih demokratičnih temeljih. Razvija pa se v smeri, za katero, pravi avtor, je ustrezno uporabiti celo izraz fašizem. Brez posebne zadrege pravi, da so se nove demokratično izvoljene stranke zgolj polastile vzvodov oblasti stare socialistične države in da novi državi strankarstva vodstva vladajo na enak način.

»Partije ni več, nadomestil pa jo je nov nosilec njene vloge. Preoblečen v novo demokratično uniformo parlamentarne demokracije z vsemi atributi demokratične države, v prvi vrsti s parlamentom, sestavljenim iz novih političnih strank, izvoljenih na demokratičnih volitvah, je prevzel bistvo partijske vloge,« pravi dr. Bučar, ki je, kot vemo, 25. junija 1991 kot prvi predsednik prvega demokratično izvoljenega parlamenta formalno razglasil slovensko samostojnost. Bil pa je tudi soavtor

majniške deklaracije, slovenske ustave ... Danes je razočaran in po njegovem gre skoraj vse narobe, kar je poudaril tudi na večeru v Žalcu.

»Praktično nismo imeli predstave, kam gremo, kakšne so naše resnične možnosti, kaj lahko dosežemo. Nismo vedeli, kaj je resničnost in kaj so utvare. Vse je bilo zamegljeno. Novo državo je na svet pospremil upor proti komunizmu kot politični in gospodarski ureditvi. S seboj smo prinesli uporništvu. To ima dobre in slabe strani. Brez tega ne bi nikoli nastopili proti stari ureditvi. Hkrati pa smo s seboj vzeli veliko mero nezaupljivosti in previdnosti, kar je bilo breme, ki je zaviralo pogumne korake v prihodnost. Niti se nismo imeli kam naloniti. Nikoli prej namreč nismo imeli svoje države in nikoli nismo bili soočeni s problemi in z izzivi, ki jih samostojna družba mora reševati ...«

To in še marsikaj v zvezi z osamosvajanjem in novo državo ter s sedanjim stanjem je bilo povedanega ta večer. Zanimiv pa je tudi njegov pogled na delovanje parlamenta, za katerega pravi, da je zgolj kulisa za politične stranke, kjer se blokovsko glasuje za odločitve, ki so jih sprejeli strankarski vrhovi. »Ne odločajo niti stranke, odločajo zgolj vrhovi strank. Mi se gremo parlamentarno demokracijo brez parlamenta,« pravi in dodaja: »Realnost ni tisto, kar se vidi skozi očala vrha političnih strank. Zato so ukrepi, ki jih vrhovi izvajajo, tako čudaški. Nimajo zveze z resničnostjo. Zato vsi poskusi, da bi stvari postavili v moderne okvire, propadejo. Kopirajo različne trende in pojave zahoda, ki so izraz krize. Neprežvečene jih ponujajo naprej, kot da rešujejo naše probleme. Pa jih ne. Jaz mislim, da nismo v stiku z resničnostjo.«

Večer se je končal z burnim aplavzom in zahvalo dr. Bučarju, da je prišel in vsebinsko obogatil prvi Maistrov večer. Zaželeli pa so mu tudi vse najlepše za visoki življenjski jubilej, saj je februarja praznoval že 90-letnico svojega aktivnega in pestrega življenja.

Predstavljamo vam veterane:
Živko Stanič, OZVVS Lendava

Vodil pogajanja na blokadi mostu prek Mure

Zanj njegov sedanjí predsednik OZVVS Lendava Ljubo Dražnik pravi, da je človek, ki bi ga želel vzeti s seboj na vsako funkcijo, na katero bi odšel. Končno: zdaj je po dveh in pol mandata predsedovanja lendavski veteranski organizaciji njen podpredsednik. Natančen, marljiv, dosleden in pošten: Živko Stanič.

Vaše dejavnosti v obdobju pred vojno za obrambo Slovenije so vezane na Teritorialno obrambo. Na kakšni funkciji ste bili v tistem obdobju?

Leta 1990 sem opravljal delo skladiščnika pri OŠTO Lendava, kot redno zaposlen. V Lendavi ni imela JLA nobene vojašnice, na našem območju so bile zgolj »karavle« – torej štiri obmejne stražnice. V stalni sestavi občinskega

štaba TO nas je bilo takrat pet: poveljnik, en operativec, zatem »zalednik«, jaz kot skladiščnik in tajnica. Rezervna sestava pa je takrat štela kar približno 1150 pripadnikov. Imeli smo različne enote: štab s prištabnimi enotami, zatem jurišni odred, pa dva diverzantska voda, še en poseben vod, zatem pontonirski vod. Naš občinski štab je bil do devetdesetega leta podrejen Pokrajinskemu štabu TO Murska Sobota, ki je bil leta 1990 ukinjen. Sledila je reorganizacija in takrat je bil ukinjen tudi lendavski OŠTO. Od 1. maja 1991 smo bili potem v murskosoboškem štabu, mislim, da je bilo to takrat 75. območno poveljstvo, so se pa nazivi tako spremenjali, da človek zlahka pozabi ta preimenovanja. So vas vključili v MS NZ?

Vsi štirje iz OŠTO, izjema je bila tajnica, smo bili vključeni v Manevrsko strukturo Narodne zaščite. Potem smo sredi maja 1990 dobili ukaz za predajo vsega orožja v vojašnico v Mursko Soboto. Tukaj v Lendavi smo imeli orožja za približno polovico svojih enot. Skladišče je bilo v Turnišču, kjer je bil bataljon – pravzaprav mobilizacijsko zbirališče za pripadnike, v okviru tovarne, ker je pač imela fizično varovanje. Takrat smo imeli tudi že precej avtomatskega orožja, nakup je financirala Občina Lendava, potem smo vzeli še kredit in tako so bili posebna enota, pa diverzantski vod in nekateri drugi že opremljeni z avtomatskim orožjem. Tudi bataljon je imel puškomitralježe že vse nove, res pa je bilo nekaj zastarelega orožja, kot so puške M48 in podobno.

Skladišče orožja in streliva smo imeli v Turnišču in v Lendavi. Po »znamenitem« ukazu – 15. maja 1991 – bi morali orožje iz Lendave in Turnišča predati v vojašnico v Mursko Soboto. Ampak takrat je poveljnik z izgovorom odločil – dva tedna zatem smo namreč imeli načrtovano usposabljanje enote v Turnišču –, da orožje v Turnišču zaradi usposabljanja pustimo, kjer je. V Lendavi smo pustili avtomatsko orožje, predali smo večinoma puške M48, pa stare ruske karabine 7,62 mm in podobno, s kakršnimi so bile opremljene enote tovarn, pa krajevnih skupnosti.

V zraku je verjetno že dišalo po nečem odločilnem ...?

Takrat se je že kar slutilo, kaj se pripravlja. Smo pa enote povsem preformirali, avtomatsko orožje, ki smo ga obdržali, smo porazdelili med vse štiri takratne pomurske občine – Ljutomer, Gornja Radgona, Murska Sobota in Lendava. To orožje smo imeli prej v Turnišču v skladišču, ki so ga stražili naši pripadniki. Tedensko smo namreč menjavali vpoklicane pripadnike, s čimer je bilo kar nekaj težav, kajti ti pripadniki niso bili profesionalci, imeli so službe. Zagotoviti smo jim morali prehrano, pa prenočišča, skratka kot da bi bili v redni vojski ... To je trajalo do začetka 1991, potem pa smo orožje preselili deloma v skladišče v Lendavi, nekaj v skladišče v rafineriji nafte, ki je tudi imela svoje stalno varovanje, nekaj

streliva in orožja pa je bilo shranjenega tudi v zidanici našega poveljnika. Več pa ga nismo disperzirali, ker bi ga bilo potem težko nadzorovati in varovati.

Verjetno pa vse ni teklo povsem gladko?

Ravno v času tik pred začetkom vojne za obrambo Slovenije so bili razformirani Občinski štabi TO, kar štejem kot napako. Reorganizacija se je namreč začela v aprilu 1991, že 1. maja 1991 pa so začeli na novo delovati Območni štabi TO, bilo pa je skoraj »vse pripravljeno na vojno«. V Lendavi sem tako ostal skoraj sam, poveljnik, operativec in zalednik so odšli v Ljutomer.

Potem pa ...?

Sledila je vojna za obrambo Slovenije, v Lendavi smo vpoklicali dva odreda TO, vsak je imel po približno 80 pripadnikov. Imeli smo še dva diverzantska voda s 25 pripadniki, potem pontonirski vod s 28 pripadniki, pozneje pa smo formirali še enoto, ki so jo sestavljali ne le naši teritorialci, pač pa tudi vojaki, razporejeni v protioklepni odred – rezervno sestavo JLA, sestavljali pa so ga prebivalci vasi naše občine.

Prve enote, mobilizirali smo jih štiri ali pet, smo vpoklicali 26. junija 1991, iz njih smo formirali skupine za odvzem orožja. Zanje smo tudi imeli orožje. Šlo je večinoma za lahko pehotno orožje, poleg je bilo pa že nekaj armbrustov, pa nekaj starih »erbejev« M-57, v glavnem pa ni bilo streliva za ta stara protioklepna orožja. Bilo je namreč v Murski Soboti v vojaškem skladišču. V Murski Soboti je takrat domovala obmejna enota JLA.

Začeli smo postavljati blokade na cestah proti mejnemu prehodu – proti Dolgi vasi, s Hrvaško mejnega prehoda do takrat namreč še ni bilo. Zavarovati pa smo morali (novo) južno mejo – proti Hrvaški, od koder se je pričakoval prodor JLA. Enote JLA, sestavljali so jih vojaki iz mejnih stražnic, so 27. junija obkolile prehod v Dolgi vasi in ga skušale zasesti. Prišle so po obmejnem pasu do prehoda, kjer je bilo kakih deset pripadnikov Milice in jih obkolili. Dva odreda in dva diverzantska voda naših pripadnikov pa so že zasedli položaje okoli prehoda. Zjutraj 28. junija pa se je ta enota JLA, okrepljena z

vojaki iz Murske Sobote, vse skupaj je bilo približno 120 vojakov JLA. Vsi so bili opremljeni z avtomatskim orožjem. Začela so se pogajanja, za našo stran sta se pogajala stotnik Kiselak in stotnik Smodiš, na strani JLA pa se je pogajal – poveljnik enote JLA – stotnik Hozjan, ki je potem prestopil na našo stran.

Ste imeli v takšnih razmerah kakšen spopad?

Bilo je nekaj streljanja, saj je prišel z naše strani ukaz, naj teritorialci napadejo. No, potem so se vojaki JLA predali. Nekaj so k temu pripomogle tudi razmere, tisto noč je deževalo, vojaki JLA so bili lahko oblečeni – samo v srajcah, brez toplih oblačil, večinoma so bili tam samo mladi fantje, vsi mokri in prezeblji. Ležali so v pšenici, morala je bila čisto na dnu ...

Potem pa ste bili vpleteni v veliko preizkušnjo za vas. Kako se je razpletlo?

Dan poprej, 27. junija, ko so že potekali omenjeni dogodki na prehodu v Dolgi vasi, smo blokirali tudi – zdaj je to mejni prehod s Hrvaško – most čez Muro med Petišovci in Murskim Središčem. Pričakovali smo, da naj bi se iz Čakavca približala protioklepna enota JLA z nalogo zasesti mejni prehod Dolga vasi. So pa malo zamujali, saj niso imeli dobre koordinacije. Na most smo 27. junija postavili pet cistern, dve sta bili polni – ena super bencina in druga metanola. Most je bil tudi miniran. Vse to sva postavila s kolegom Borisom Budinom iz takratnega Sekretariata za ljudsko obrambo iz Lendave. Prevezel sem tudi poveljstvo nad obrambo tega mostu. Imeli smo povezavo z milico iz Murskega Središča in dobro sodelovali. Sproti so nas obveščali o vseh premikih enot JLA iz Varaždina in Čakovca. Dopoldne naslednjega dne je prišel do nas kurir z informacijo, da se je iz Varaždina proti Dolgi vasi napotila protioklepna skupina. Nismo pa še vedeli, kam se bo namenila, ali proti Ljutomeru ali proti Murskemu Središču. Napotili so se k Murskemu Središču, vsega skupaj so bili trije tanki in sedem drugih vozil – trije oklepni transporterji, enota prve pomoči ... Ko so sporočili, da so se napotili proti nam, sem ukrepal in hrvaškim miličnikom sporočil, naj eva-

kuirajo stanovalce iz bližine mostu, ker bi ga mi razstrelili. Prebivalce Murskega Središča je to razjezilo in sredi kraja so naredili živo blokado, da bi preprečili napredovanje tankov in vozil. Prepričevanje ljudi in vojakov iz kolone je trajalo približno dve uri. Na koncu so se dogovorili, da gredo na pogajanja. O tem so me obvestili in s poveljnikom kolone sva se srečala s podpolkovnikom na sredini mostu ob 15.30. Zahteval je takojšen umik blokade, kar sem zavrnil. Dogovorila sva se za ponovno srečanje ob 17. uri. Pol ure pred najinim srečanjem sem dobil obvestilo, da se kolona vozil obrača in usmerja proti Ljutomeru po hrvaški strani. Nisva se več srečala in za tisti dan je bilo naših aktivnosti konec. Blokado na mostu smo obdržali še kakšnih deset dni, potlej pa se je položaj že umiril. Pri nas tako ni bilo ne žrtev ne ranjenih, bilo pa je nekaj streliv, streljali so miličniki, nekaj vojska, naši teritorialci pa niso.

Sledili sta pomiritev in normalizacija razmer. Kako je potekalo?

Enote, ki so bili mobilizirane 26. junija, smo razpustili 10. in 11. julija, vpoklicali pa smo nove pripadnike, ki so zasedli vse stražnice v občini. Posadke stražnic so se predale, dobili smo precej orožja, predvsem protioklepnega, ki smo ga takoj razdelili drugim občinam. Vojake JLA smo napotili v zbirna centra v Mursko Soboto in tu v Čentibo. Dobili so hrano in pijačo ter čakali, da ponje pridejo starši.

Potem pa nadaljevanje vojaške kariere in delo v veteranski organizaciji ... V Slovenski vojski sem nato ostal do odhoda v pokoj leta 2010. Služboval sem v Murski Soboti, pa štiri leta v Ljutomeru. Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo smo ustanovili leta 2011, prej je obstajala veteranska organizacija za celotno Pomurje, po reorganizaciji veteranske organizacije so se ustanovljale občinske organizacije ZVVS, Murska Sobota in Ljutomer že leto pred nami. Bil sem predsednik od ustanovitve do leta 2011, kar 10 let. Zdaj sem podpredsednik, predsednik pa Ljubo Dražnik. Odlično se razumeva in sodelujeva ..., kot praktično že od samega začetka najinega sodelovanja.

Zapisal: Boris K.

Spoštovane veteranke in veterani!

Razgovor z enim od udeležencev vojne za obrambo Slovenije Maksom Gorenškom smo pripravili v dobri veri, nikakor z namenj, da bi karkoli potvarjali ali komurkoli kratili ali povečevali njegov prispevek v tej vojni. Sogovorniku smo zaupali, naposled je magnetogram pogovora tudi sam avtoriziral, kot smo se dogovorili. Ničesar nismo svojevolično odvzeli in ničesar dodali!

Objavljamo dva zapisa, ki sta ju poslala Zlatko Halilovič in Branko Brezovnik, tretjega in četrtega – poslala sta je Drago Vrstovšek in Čepi, pa ne, saj sta neprimerna in žaljiva in bi po našem mnenju polemiko le še razplamtela in usmerila v najmanj želeno smer. S temi odgovori tudi zaključujemo polemiko na straneh našega glasila. Uredništvo

Spoštovani!

Priloženo Vam pošiljam odgovor na objavljen članek Maksimiljana Gorenška v reviji Veteran, številka 48. Članek, ki sem ga sestavil, je samo odgovor na neresnico in žaljivi prispevek Maksimiljana Gorenška.

Priloženo sem vam poslal tudi odgovor, ki ga je sestavil mag. Zlatko Halilovič.

Lep pozdrav

Branko Brezovnik, univ.dipl.prav.

HOLMC JE ZMAGA MILICE IN TO

O vojaški poti Maksa Gorenška nisem vedel ničesar in me tudi nikoli ni zanimala. Vem pa, da mu je sodelovanje v osamosvojitveni vojni prineslo veliko ugodnosti in privilegijev. Žalostno je, da tega ni prinesla nobenemu borcu teritorialne obrambe in tudi ne milici na Koroškem.

Maks Gorenšek po meni znanih podatkih uradno ni bil postavljen na nobeno dolžnost poveljevanja v spopadih na Holmcu. Uradno so enote TO vodili s pisnimi ukazi in imenovanji drugi na Holmcu vojskujoči starešine teritorialne obrambe.

Prva četa 62. koroškega odreda TO na Holmcu nikoli ni doživela neuspeha. S pripadniki milice so borci 62. koroškega odreda in drugih enot TO izbojevali največjo in hudo bitko za samostojnost naše domovine Slovenije.

Od skupnega sestanka na Poljani v noči pred odločilno bitko nisem opazil ničesar, kar bi kazalo na to, da bi imel Maks Gorenšek kakšne posebne izkušnje pri vodenju enot TO.

Da bi poveljnik 83. Obm ŠTO major Viktor Jeromell poveljstvo bojni skupini TO, ki je delovala na Holmcu dodelil Maksu Gorenšku mi ni znano. Natančno pa mi je znano, da je major Viktor Jeromel ves čas spopadov prejemal ob-

vestila o poteku bojov in vodenju bojov od inšpektorja za posebne naloge UNZ Slovenj Gradec Zlatka Haliloviča. Ta ga je o poteku bojov sprotno seznanjal, od njega pa je prejel tudi nekaj navodil. Eno od takih, ki se ga dobro spomnim je bilo, da boja na Holmcu tudi za ceno naših življenj ne smemo izgubiti. Poveljevanje in seznanjenje vodstva milice in teritorialne obrambe je potekalo izključno s pomočjo UKV zvez, ki jih je uporabljala milica. UKV zveze so pripadniki milice in teritorialne obrambe uporabljali tudi v komunikacijah v času samih spopadov. Pripadniki TO so uporabljali tudi zelo učinkovito kurirsko zvezo.

Pripadnikov teritorialne obrambe ni bilo na Holmcu nikoli strah. Borili so se častno, požrtvovalno, za svojo domovino so bili pripravljeni dati svoje življenje. Zame so heroji domovine. Vedno jim bom hvaležen in jih bom z njihovimi družinami globoko spoštoval.

Ker Maksa Gorenška ni bilo na bojišču v tistem času v katerem ocenjuje borce teritorialne obrambe, je tako početje zavržno dejanje.

Menim, da tudi ocene o aferi ni bilo primerno podati, ker je popolnoma netočna. Afera je posledično nastala tudi zaradi neprimernega vedenja enega od starešin TO na Holmcu, ki je v času spopada povzročil nepotrebnosti in žaljiv odnos do podrejenega borca v enoti TO.

Po vojni sem si močno prizadeval, da ni razlik med borci TO in milice. Vsi smo dali vsak po svojih zmognostih svoj prispevek, da je naša domovina Slovenija samostojna. Prvi od pripadnikov milice sem se vključil v veteransko organizacijo ZVVZS območja Mežiške doline. V njej sem z veseljem in vsebinsko deloval. Bil sem tudi član upravnega odbora, vse do časa, ko me je Maks Gorenšek samovoljno izključil iz članstva s tem, da mi je prenehal pošiljati vabila za seje

upravnega odbora. Vsi moji, za veterane zelo pomembni predlogi pa so zaradi tega ostali nerešeni.

Boji na Holmcu so uspeh delovanja pripadnikov teritorialne obrambe in milice ali milice in teritorialne obrambe. Ni je izbral posameznik, še manj poveljujoči, zmago smo dosegli vsi, v sodelovanju s krajanji Holmca, medicinskimi sestrami, reševalci, gasilci, zdravniki, kmeti in delavci, učenci in tudi našimi politiki.

Bodimo na to ponosni!

Branko Brezovnik

Spoštovani urednik. V času osamosvojitvene vojne v Republiki Sloveniji smo bili tudi pripadniki milice sestavni del oboroženih sil naše domovine. Sam štejem, da sem bil zaradi tega tudi pripadnik TO in ne dovoljujem, da bi kdor koli žalil borce teritorialne obrambe. Moj članek ste brez cenzure dolžni objaviti v celoti.

VETERAN

Glasilo Zveze veteranov vojne za Slovenijo
Rojčeva 16, 1000 Ljubljana

Glavni urednik Marjan Grabnar

ZADEVA: Portret veterana: Maksimiljan Gorenšek, objavljen v vašem glasilu št. 48, oktobra 2012

V skladu z uredniško politiko in Zakonom o medijih vas prosim, da objavite moj odziv na intervju z veteranom Maksimiljanom Gorenškom iz Koroške. Na intervju me je opozorilo veliko število ogorčenih soborcev iz vrst takratne milice in Teritorialne obrambe, ki so se borili na Holmcu. Ko sem omenjeni intervju prebral, nisem mogel verjeti, kako lahko nekdo tako žaljivo, zaničevalno, samovšečno, ignorantsko in nevredno dogodkov iz preteklosti tako pritlehno in nizkotno žali borce Holmca. Z velikim prezirom spregleda njihovo najtežjo in najhujšo izkušnjo v življenju, ko so v strahovitem obstreljevanju z odlično oboroženim nasprotnikom poslušali zvok krogel okrog svojih ušes. Drzne si celo komentirati strah borcev 1. čete 62. koroškega odreda in se »hvalisati« z izvedeno nekakšno »šok terapijo«. Ko so namreč ti borci 27. junija 1991 v popoldanskem času doživeli svoj prvi ognjeni krst, Gorenšek še vedel ni, da ga bo poveljnik 83. Obm. štaba TO napotil na Holmec.

Intervju je tako »samovšečen«, da Gorenšek pozabi celo na vlogo 72. miličnikov, od katerih je 35 miličnikov »samih« branilo objekt in območje mednarodnega mejnega prehoda Holmec. Ostali miličniki so bili z najbolj kvalitetnim pehotnim orožjem (mitraljezi, AP, ostrostrelci in radijskimi zvezami policije) dodeljeni enotam TO in zavarovanju komunikacij ter vozil. Ali je intervjuvalec sploh vedel, da sta bili na stražnici dve enoti JA, od katerih je ena napadala območje mejnega prehoda, druga pa varovala območje stražnice in zasedla blokadna mesta za onemogočanje prihoda pomoči miličnikom?

Najbolj grobo pa je zlorabljeno njegovo »hvalisanje« o poteku bojev na Holmcu naslednjega dne, saj ga v ključnih urah spopadov ni bilo niti na štabnem položaju. Meni osebno je dejal, da mora oditi na sestanek v Slovenj Gradec, kamor naj bi ga poklical poveljnik Viktor Jeromel in da bo namesto njega prevzel koordinacijo Garnbret. Tudi Garnbreta je čez nekaj časa zamenjal Pušnik. Jeromla sem namreč večkrat vprašal, zakaj je sredi najhujših spopadov poklical Gorenška na sestanek v Slovenj Gradec, pa mi je vedno zatrdil, da to ni res. Gorenšek svoje odsotnosti v času najhujših spopadov na Holmcu ni nikoli pojasnil. Sam sem bil ves čas spopadov v neposredni radijski zvezi z miličniki na Holmcu, z miličniki in pripadniki TO, ki sem jih napotil na blokadne položaje, z vodstvom UNZ Slovenj Gradec in z mag. Viktorjem Krajncem, poveljnikom Zahodnoštajerske pokrajine TO. O Gorenšku v tem času ni bilo ne duha ne sluha...Tudi ukaz o koncentrinčnem ognju sem izdal po UKW zvezi ob 10.11 uri 28. junija 1991, po komunikaciji z miličnikom ŠTAHER Vilijem, ki me je po UKW zvezi opozoril, da morajo miličniki zapustiti goreči objekt mejne milice, sicer bodo v njem zgoreli.

O izdanih ukazih v bitki na Holmcu obstajajo zvočni in slikovni magnetogram ter pisni dokumenti, ki so jih ves čas dokumentirali delavci Sektorja stalnega dežurstva UNZ Slovenj Gradec do minute natančno. Gradivo je del Arhiva Republike Slovenije.

V intervjuju nekaj napleta o aferi Vič – Holmec, ki je bila zrežirana v vrhu takratnega MNZ in nikoli v PU Slovenj Gradec.

O svojem »briljantnem« vojaškem znanju referent Gorenšek zelo rad prepiše vojaškega stratega Clausewitz in ga umešča v strategijo poveljevanja na Holmcu. Njegovo »samopoveličevanje« in negiranje vloge ostalih akterjev je šlo celo tako daleč, da je kot bivši referent pozabil napisati predloge za bojni znak »Holmec« udeležencem bitke, ki so odločilno prispevali k hitrejšemu zaključku spopadov. Eden takšnih je npr. Joško SOVIČ, ki mu je ob večkratni uporabi ročnega metalca min počil bobnič. To veliko pove o karakterju človeka, ki se je okitil z medaljami in odlikovanji, pri tem pa pozabil na tiste, ki so krvaveli v bitki.

Gorenšku, ki v naslovu intervjuja pravi: »Holmec je zmaga TO« v 22. letih vodenja OZVVS Mežiške doline ni uspelo organizirati postavitve spominskega obeležja udeležencem bojev 1. izbojevane bitke za samostojno Slovenijo in padlima miličnikoma Bojanu Štumbergerju in Željku Ernoiču. Kam je namenil denar, ki ga je preko sponzorskih oz. donatorskih zaprosil zbiral v imenu OZVVS Mežiška dolina od podjetij in posameznikov za izgradnjo spominskega obeležja? Policiskemu veteranskemu društvu SEVER za Koroško je ob sodelovanju občine Prevalje, Zvezo PVD SEVER, ZVVS, Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter velikim številom podjetij in posameznikov uspelo postaviti spominsko obeležje z veličastno proslavo. Vsem sodelujočim se je PVD SEVER za Koroško oddolžilo s podelitvijo zahvalnih listin in priznanj.

Bitka na Holmcu je ponos miličnikov, pripadnikov TO, krajanov Dolgih brd, reševalne službe, zdravnikov, gasilcev, novinarjev in vseh zalednih služb tistega obdobja. Gorenšek Maksimiljan, kje si se izgubil v tej množici najbolj zaslužnih za uspeh?

Podgora, 9. apr. 13
mag. **Zlatko Halilović**

P.S.

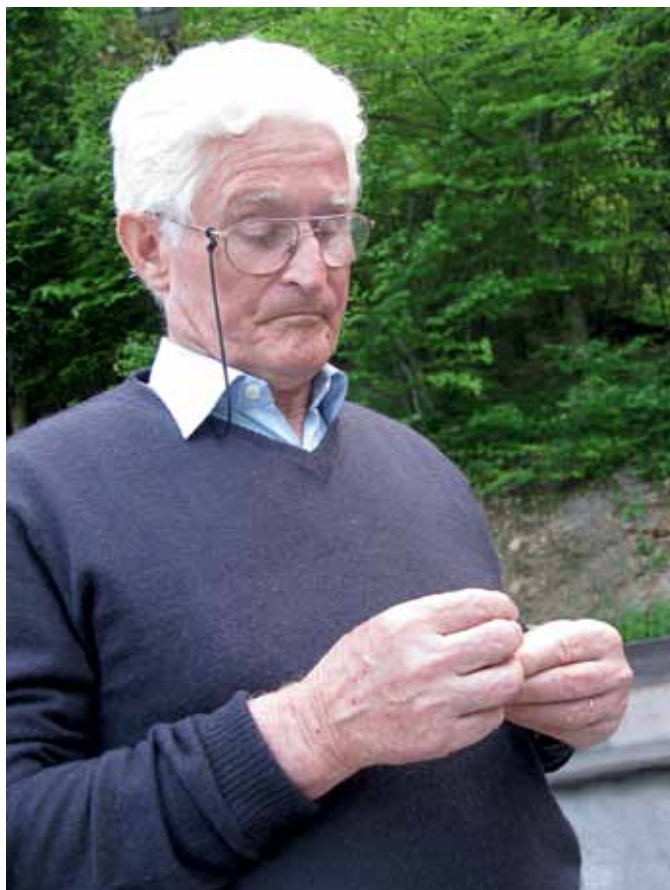
Spoštovani urednik glasila Veteran. V skladu z Zakonom o medijih objavite vsebino mojega zapisa v nespremenjeni vsebini.

Predstavljamo vam veterane: Franc Carl

Ne smemo jih pozabiti...

Cvetko Zorko

V času, ko so se začele politične priprave na odcepitev Slovenije od Jugoslavije, je bil polkovnik Franc Carl zaposlen na Republiškem štabu za Teritorialno obrambo kot načelnik sektorja za protizračno obrambo, istočasno pa je bil med leti 1986 in 1990 poveljnik 27. zaščitne brigade iz Kočevske Reke. Slovenska javnost ga je spoznala po hrabri izjavi na zasedanju Skupščine Republike Slovenije, 27. septembra 1989 je namreč poveljnik zaščitne brigade polkovnik Franc Carl kot delegat Ljubljanskega armadnega območja na zasedanju Republiške skupščine jasno izrazil svoje nestrinjanje s stališči JLA in s tem hkrati potrdil svojo pripadnost takrat že začetemu osamosvojitvenemu procesu v Sloveniji.

Kot vodja delegacije bi moral v Zboru združenega dela republiške skupščine predstaviti stališče armadnega območja oziroma JLA v zvezi s predlaganimi ustavnimi spremembami, vendar je v svojem nastopu pred javnostjo poudaril, da se kot Slovenec s takimi stališči ne strinja. Čeprav so ga zavezali, da mora glasovati v skladu s stališčem delegacije, se je pri glasovanju odločil po svoje in glasoval za ustavne spremembe. Omenjenega dne je, kot je znano, skupščina obravnavala in sprejela amandmaje k slovenski ustavi, s katerimi naj bi se okrepili

pogoji za suverenost Slovenije. Na tem zasedanju skupščine se je prvič iz ust delegatov zaslišala tudi nova slovenska himna.

Od tega dogodka dalje pa do postavitve novega vodstva Republiškega štaba za teritorialno obrambo v začetku oktobra 1990 je bil polkovnik Franc Carl v nemilosti. Pregarjali, zasliševali, šikanirali in zalezovali so ga po navodilih tedanjega poveljnika TO Slovenije generala Hočvarja, pa tudi pripadniki in poveljujoči iz JLA. Nihče pa ga v tistem času ni znal zaščititi, prepuščen je bil stalnemu šikaniranju in obsodbam celo s strani najbližjih sodelavcev.

Franc Carl je bil prvi uniformirani posameznik v Sloveniji (TO, JLA), ki si je upal javno ter nedvoumno izraziti svoje drugačno stališče in se s tem postaviti v bran razvijajočim se demokratičnim spremembam. Ker ga takratna oblast ni znala zaščititi, nove pa še ni bilo na vidiku, je Carlovo hrabro dejanje potonilo v pozabo, sam pa je ostal v nemilosti. Šele po vzpostavitvi nove oblasti po aprilskih volitvah 1990 je bilo pod okriljem te nove oblasti dosti lažje nadaljevati z izpeljavo tako želenih sprememb na področju usposabljanj in na celotnem obrambnem področju. Nova oblast (predsednik RS in obrambni minister) pa je po ločitvi teritorialne obrambe od »Hočvarjevega štaba« polkovniku kot prvemu ponudila funkcijo načelnika novega Republiškega štaba za teritorialno obrambo Republike Slovenije. Zaradi stalnega nadzora s strani JLA funkcije ni sprejel, je pa od tedaj pa do vojne za Slovenijo s svojim znanjem in koristnimi nasveti pomagal vodstvu Republiškega štaba za TO, kakor tudi operativnemu delu 30. razvojne skupine.

Franc Carl pa ni znan samo po tem smelem nastopu v skupščini, temveč tudi po ideji o drugačnem usposabljanju enot teritorialne obrambe od tistega, kot je bilo določeno z direktivami Generalštaba JLA. V njegovi ideji je šlo za usposabljanje po meri pripadnika slovenske teritorialne obrambe. Kljub zaslišanjem in grožnjam z vojaškim sodiščem je bila njegova ideja v praksi v celoti realizirana v začetku meseca maja 1990 v Svetlem Potoku. Za to so poskrbeli tisti, ki so znali slediti njegovim idejam.

Polkovnik Franc Carl je oseba, ki si za svoja hrabra dejanja nedvomno zasluži več pozornosti in večjega priznanja naše družbene skupnosti, kot jo je bil do sedaj, ne samo zato, ker je bil s svojimi idejami in zgodbami prispevki k procesu osamosvajanja, daleč pred ostalimi, temveč tudi zato, ker je znal svoje pozitivne misli prenašati na svoje neposredno podrejene in jih motivirati k aktivnemu vključevanju najprej v tihe, nato pa v neposredne in javne oblike odpora proti Jugoslovanski armadi kot branitelju takratnega režima. Nekdanji pripadniki 3. bataljona so prvi sprejeli in v praksi uresničili njegovo zamisel o usposabljanju po meri slovenskega teritorialca. Danes ga smatrajo za svojega mentorja in častnega člana.

Franci Ekar: sedemdesetletnik

Janez Kuhar

V oktobru lani je Franci Ekar dopolnil sedem desetletij. Njegovo popotništvo v prostem času seje vseskozi dobrega pol stoletja navezovalo na planinstvo, vrhunski alpinizem in športno rekreacijo. V letu 1961 mu komisija za Gorsko reševanje pri PZS podeli »službeni« uradni znak GRS. V letu 1964 je opravil izpit gorskega vodnika za plezalne vzpone, zatem za turno visokogorsko smučanje, planinsko pohodništvo, tudi učitelj smučanja... V tem obdobju je bil tudi prepoznaven dober gospodarstvenik: vodstveni delavec v Gorenjskem tisku v Kranju, predsednik UO Stanovanjske zadruge Kranj, skoraj 25 let direktor Gorenjskega sejma - Poslovno prireditvenega centra Kranj, predsednik združenja slovenskih sejmov, župan - volontersko - občine Predvdor.

Kar trikrat je bil izvoljen za Predsednika Planinske zveze Slovenije - 2001 do 2010, pa prvi podpredsednik OKS, tudi član odbora za šport pri vladi RS, član sveta Fundacije za

šport in sveta Triglavskega narodnega parka. Leto manj kot štiri desetletja je vodil Planinsko društvo Kranj.

V času začetka vojaške agresije na Slovenijo je bil Franc Ekar vpoklican 27. junija 1991 leta ob 21.30 uri, da se v prostorih razstavišča v Kranju aktivira zbirno mesto za vojake teritorialce, 29. junija 1991 pa je Ekar s sodelavci dobil dodatno zadolžitev in obvezo, da se pripravi v sejemskih halah tudi zbirni center za t.i. vojne ujetnike in tudi vojake, ki so pribegli iz vojašnic Jugoslovanske vojske na »slovensko« stran.

Razstavišče Gorenjski sejem je s temi zadolžitvami v izrednih razmerah delovalo do 13. julija 1991.

France Ekar je tudi že vrsto let starešina visokogorske lovske družine Jezersko, ki je zgradilo pod njegovim vodstvom lovski dom, od leta 2007 pa postaja tudi vse bolj prijazna lokacija Združenja vojnih veteranov Slovenije in enako članov združenja Sever.

Veteran slovenskega osamosvajanja in član Združenja veteranov vojne za Slovenijo Ekar Franci na Jezerskem sedlu nad 2000 m n.v. 23. decembra leta 2007, ko je »padla« Schengenska meja.

Saniteta s Koroške

Ludvik Ludvik Kordež, upokojenec, v vojaški formaciji višji vodnik, poveljujoč sanitetnemu vodu, sicer pa višji upravni delavec in direktor Reševalne službe Koroške nam je poslal opis, kako je sanitetni vod deloval v dneh vojne za obrambo Slovenije leta 1991.

Prvo pravo resno informacijo, da se Slovenija dejansko pripravlja na zgodovinski dogodek - osamosvojitve države in odcepitve od Jugoslavije, sem izvedel 27. junij, proti večeru, ko me je kot direktorja Reševalne službe Koroške po telefonu poklical inšpektor Marijan Kobale iz Uprave za notranje zadeve Slovenj Gradec. Dejal mi je, naj organiziram sanitetni vod, ki bo opravljal reševanje, če bi prišlo do morebitnega spopada z vojsko JLA pri njihovi razorožitvi na Holmcu. «

Pri tem sem se moral zelo resno poglobiti sam vase, da sem dojel vso resnost in pomembnost informacije. Moram reči, da sem v tistem trenutku čutil kar malo jeze, da mi niso tega zaupali že prej in bi se lahko na to dobro pripravili, a zavedal sem se tudi pomena vojaške in državne tajnosti.

V vseh avtomobilih prve pomoči smo ustrezno dopolnili potrebne količine sanitetnega materiala. V ekipo za dežurstvo ob neposredni bližini mejnega prehoda Holmec smo dali dva reševalca, ki sta bila v pripravljenosti vso noč. Za ekipe sem moral zagotoviti spremljevalce, ki jih v takratni organiziranosti reševalne službe nismo imeli dovolj in za to sem se dogovoril z medicinskimi sestrami Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem.

Prvi klic z mejnega prehoda Holmec je sledil že 28. 6. nekaj po 4.00 uri zjutraj, šlo je za zdravstvene težave. Kmalu za tem se je vnel boj in približno ob 7.00 uri je sledil klic na pomoč. Podatek je bil, da je hudo ranjen policist na mejnem prehodu. Reševalec je z ranjencem v vozilu z vzvratno vožnjo zakrival pogled ostrostrelcu JLA, da sta se v zavetju umikajočega reševalnega vozila na varno s kraja umaknila tudi

dva policista, ki sta do takrat ždela ujeta za betonsko škarpo nekaj deset metrov od objektov mejnega prehoda. S tem dejanjem reševalec ni rešil le dveh policistov, ampak je tvegala tudi svoje življenje.

Dogodki so si sledili zelo hitro in prve najnujnejše prevoze ranjencev smo izvedli med bojnim delovanjem, kar je predstavljalo veliko nevarnost za reševalce, vse do premirja, ko smo lahko oskrbeli in odpeljali ranjence z obeh strani. Menim, da morda tako pri policiji, kot pri TO pri pripravah na morebitne spopade z redno vojsko JLA niso bili pripravljeni na resnost poškodb, saj v improvizirani poljski »bolnici« razmere niso bile primerne za oskrbo težko ranjenih in smo vse ranjence vozili direktno v bolnišnico Slovenj Gradec. Enaka težava se je pokazala tudi pri JLA, saj niso imeli sanitetne službe prve pomoči. Šele po začetku oboroženega spopada in prvih ranjenih so nas iz poveljstva JLA v Mariboru prosili, da nudimo prvo pomoč tudi njihovim ranjencem, kar smo tudi storili - pa ne le zaradi njihovega sklicevanja na Ženevsko konvencijo.

Ob tem dogovarjanju sem od poveljujočega majorja JLA zahteval enournno premirje in ta mi je 100 odstotno zagotovil, da ga bodo spoštovali. Na naši strani sem se za premirje dogovoril z inšpektorjem Milice Zlatkom Haličnikom in poveljnikom TO Maksom Gorenškom.

Danes je težko opisati takratno doživljanje situacije, predvsem pa psihološko stanje ekip, ki so se okrvavljene vračale z ranjenci. V avtomobilih so ležali naboji, orožje poškodovanih... Četudi vajeni vsega hudega, dela v težkih pogojih, je bilo hudo videti mrtve, žrtve ostrostrelca, ki jih je bilo potrebno odpeljati tudi zaradi psihološkega učinka na pripadnike TO in policije. Vse to je pri reševalcih povzročilo hude stiske in nekateri se niso mogli več vrniti na bojišče. V naši sanitetni ekipi sta bila tudi dva prostovoljca, ki sta pomagala pri prevozu stanovalcev hiš na bojni

črti. Te ljudi je zajela huda panika in čim prej smo jih želeli spraviti na varno.

Podobno stanje je bilo tudi v Dravogradu, ob barikadi in zaustavitvi konvoja na Mariborski cesti, kjer so bili ranjeni pripadniki TO, skriti v hišah nad cesto, ter na mostu čez Dravo, kjer je ostrostrelec zadel enega vojaka TO. To hudo psihološko stanje so še poslabšali preleti vojaških letal in sirene, ki so po vsej Mežiški dolini oznanjale njihov prihod in nevarnost. Ne nazadnje tudi sirene reševalnih vozil, ki so pomenile, da so dogodki na bojišču resni.

V sanitetnem vodu je bilo za celotno Koroško v teh desetih dneh organiziranih dvanajst reševalcev, devet medicinskih sester, trije zdravniki in dva prostovoljca. Bile so tudi dobro pripravljene ekipe v Zdravstvenem domu, kot tudi v bolnici v Slovenj Gradcu, kjer so oskrbeli vse ranjence z bojišč. V tistih dneh smo imeli v stalni pripravljenosti na terenu tudi dve ekipi. Ena od teh ekip je nato spremljala do hrvaške meje vojaški konvoj, ki ga je TO zaustavila z barikado na Mariborski cesti v Dravogradu.

Ta sestavek sem napisal z željo, da predstavim problematiko, v katero se posebej do sedaj ni poglobil še nihče. Ob današnji organiziranosti nujne medicinske pomoči in zdravstvene službe v Slovenski vojski se najbrž nihče ne sprašuje, kako to, da je med spopadom takratna civilna reševalna služba posredovala na bojišču. Vsekakor nas je vodil duh osamosvojitve.

Reševalci, ki so sodelovali v vojni za Slovenijo: Ludvik Kordež, Zagernik Stanko Maks Popič, Jože Gorenšek, Aloj Sobočan, Anton Kotnik, Ivan Kresnik, Franjo Jeromel, Bojan Petre, Bojan Podojstršek, Danilo Perjet in Edvard Gošnjak.

Osebe zdravstvenega doma (sestre in zdravniki): Sonja Cofl, Darinka Jeržšek, Berta Jež, Karla Mežnar, Marija Penec, Katarina Praznik, Majda Rus, Marija Večko, Marjetka Franc, Danica Praper Djordjevič, dr. med., Janeta Kodri Pušnik, dr. med., in Golobinek Rajko, dr. med.

Prostovoljca: Franc Rotar in Julijan Šipek.

Ludvik Kordež

V zadnjem letu so se poslovili od nas

Zopet je z odhodom nekaterih veteranov za našim omizjem ostalo nekaj praznih stolov. Vsakega odhajajočega se bomo spominjali s spoštovanjem in ponosom, da smo ga poznali, bili njegovi soborci in se z njim družili. Prazni stoli so v vaš spomin. Vitezi, hvala vam za vse.

*»Ni res, da ste odšli - nikoli ne boste,
Ujeti ste v naša srca, z najlepšimi spomini,
boste vsak naš korak spremljali v tišini.«*

Od našega omizja so se poslovili:

OZVVS Bela krajina

Marjan Režek	1961 – 2012
Jože Virtin	1948 – 2013

OZVVS Slovenska Bistrica

Stanislav Kline	1945 – 2013
-----------------	-------------

OZVVS »VETERAN« Nova Gorica

Zorislav Skok	1945 – 2012
Gabrijel Fabijan	1959 – 2013
Jože Živec	1946 – 2013
Herman Bizjak	1931 – 2013
Vladimir Šafarič	1958 – 2013
Vojislav Vojko Župevec	1944 – 2013
Henrik Križaj	1932 – 2013

OZVVS Ribnica

Andrej Pelc	1953 – 2013
Franc Oblak	1953 – 2012
Zdenko Žepohar	1962 – 2013

OZVVS Krasi in Brkinov Sežana

Oskar Škamperle	1948 – 2012
Dušan Kosič	1957 – 2012
Bogdan Lozej	1946 – 2012

OZVVS Maribor

Franci Pulko	1950 – 2012
--------------	-------------

OZVVS Sevnica

Friderik Mirt	1944 – 2013
---------------	-------------

OZVVS Brežice

Alojz Fajmut	1945 – 2012
--------------	-------------

OZ VVS Ruše

Janez Vute	1959 – 2013
Branko Fornezzi	1953 – 2013
Danijel Benčič	1948 – 2013
Viljem Kolbl	1941 – 2012
Ivan Potrč	1937 – 2012
Franc Ciringer	1944 – 2012

Ohranimo jih v trajnem spominu!

Primopredaja objektov, opreme in oborožitve Garnizije JLA Cerklje

V prejšnji številki glasila smo objavili prvi del – Pogajanja o umiku - iz obsežnega zapisa **Mitje Teropšiča** Prevzem nepremičnin, oborožitve in vojaške opreme JLA v Posavju in njen dokončen umik. V nadaljevanju objavljamo poglavje o primopredaji objektov, opreme in oborožitve Garnizije JLA Cerklje (op.ur.).

Predaja in prevzem objektov, opreme in oborožitve JLA je v Posavju potekalo od 9. septembra 1991 do 24. oktobra 1991. V skladu z ukazom načelnika Republiškega štaba TO Slovenije je vršilec dolžnosti poveljnika 25. ObmŠTO major Ernest Breznikar v dogovoru z Izvršnim svetom občine Brežice in Upravo za notranje zadeve Krško imenoval komisijo in jo pooblastil za prevzem nepremičnin Vojne pošte JLA 3363 Cerklje. V komisijo so bili imenovani: stotnik 1. stopnje Mitja Teropšič, načelnik 25. ObmŠTO kot predsednik komisije, Stanislav Zlobko, sekretar Sekretariata za obrambo občine Brežice in predstavnik Izvršnega sveta občine Brežice kot član komisije, in inšpektor Milice Zlatko Pirš, komandir Postaje milice Brežice in predstavnik Uprave za notranje zadeve Krško kot član komisije. V pooblastilu je bilo določeno tudi, da se bodo poleg stalnih članov komisije v delo vključevali tudi občasni člani komisije in tehnično osebje. Poimenski sezname teh članov naj bi bili navedeni v dnevnikih zapisnikih.

Komisijo Vojne pošte JLA 3363 Cerklje je imenoval podpolkovnik Stojko Zivčević, ki je zamenjal podpolkovnika Milana Bigo, dotedanjega komandanta 474. letalske baze JLA in Garnizije Cerklje, ki je zapustil podrejene in se umaknil iz Republike Slovenije. V komisijo so bili imenovani: podpolkovnik JLA Blagoje Tušev, predsednik komisije, in civilne osebe v službi v JLA kot člani komisije: Duško Surdučki, Srečko Naprta in Anđa Eremić. Komisiji sta primopredajo objektov JLA začeli 9. septembra

1991, z Domom JLA v Brežicah (glej slika 1) in signalno lučjo na cerkvi v Brežicah. Pri pregledu celotnega objekta Doma JLA in stavbe, v kateri so bile samske sobe in manjša telovadnica, je bilo ugotovljeno, da so vsi prostori brez pohištva in opreme. Na stavbah ni bilo vidnih namernih poškodb, razbitega je bilo nekaj stekla na posameznih oknih, odstranjeni pa so bili števec porabe električne energije in svetilna telesa v večini prostorov. Kotlovnica za centralno ogrevanje ni bila poškodovana. Vsi objekti so bili komisijsko zapečateni. V zapisniku je bilo navedeno, da se lahko v objektih do končne primopredaje uporabljata le dva prostora za potrebe varovanja. Zraven članov komisij sta bila prisotna še pripadnik TO Ivan Fuks in predstavnik Uprave za notranje zadeve (UNZ) Krško Franc Vučanjšek, ki je fotografiral stavbi in prostore.

Komisiji sta se spet sestali že naslednji dan, to je 10. septembra 1991. Na predlog komisije Vojne pošte JLA 3363 Cerklje so bili predani objekti na lokacijah: Škocjan, Bušeča vas, Župeča vas in signalne luči na cerkvi v Artičah ter cerkvi na Svetem Vidu nad Čatežem. V Škocjanu je bila stavba, v kateri je bil nameščen navigacijski radiožaromet. Stavba, ki je bila v Občini Novo mesto, je bila zelo poškodovana. V notranjosti je bil porušen pregradni zid, strop je bil močno poškodovan, nosilni zidovi pa počeni. Stavba ni bila več uporabna in varna. V Bušči vasi na lokaciji Piroški vrh so bili prevzeti objekti vojnega poveljniškega mesta enot JLA Garnizije Cerklje. Na lokaciji v Župeči vasi je bila predana pomožna postaja za vodovod. Zraven članov komisije sta bila prisotna še pripadnik TO Vlado Pucko in predstavnik UNZ Krško Franc Vučanjšek, ki je fotografiral objekte.

Naslednja primopredaja objektov JLA je bila izvedena 11. septembra 1991 v občini Krško. Na vrsti so bili objekti na lokaciji Veliki Podlog v Jelšanskem gaju,

kjer je bila raketna baza z raketnim divizionom zračne obrambe JLA in objekti na lokaciji Drnovo, kjer so bili njegovi rezervni položaji. Vse zidane, montažne in pomožne stavbe so bile uničene in neuporabne. Vsa vratna krila so bila poškodovana ali odpeljana. Demontirani so bili električna in telefonska napeljava, radiatorji, peči za centralno ogrevanje, umivalniki in vodovodne pipe. Fasade objektov so bile močno poškodovane in popisane z grafiti, ki so jih napisali pripadniki 62. padalske brigade JLA iz Niša. Iz objektov, ki sta služila za operativni center na lokaciji Veliki Podlog in Drnovo, so bile demontirane in odpeljane vse električne naprave in napeljave. Stavbe in objekti v raketni bazi so bili načrtno uničeni. Zraven članov komisij so bili prisotni še pripadnik TO Vlado Pucko, pripadnik TO Jože Gražl, snemalec s kamero in predstavnik UNZ Krško Franc Vučanjšek, ki je fotografiral objekte.

V občini Krško se je primopredaja objektov JLA nadaljevala in tudi zaključila 16. septembra 1991. Predani so bili objekti v Leskovcu, objekti Ravno pri Leskovcu in objekti v Stari vasi pri Krškem. V Leskovcu je bilo prevzeto skladišče in črpalnice letalskega goriva. Objekt je bil uporaben. Na lokaciji Ravno pri Leskovcu je bilo skladišče letalskega goriva vrste GM-1. Gorivo se je nahajalo v petih podzemnih kovinskih cisternah, ki so bile ob predaji skoraj prazne. V posameznih cisternah je bilo od 3.600 do 7.000 litrov goriva, ki pa ga ni bilo možno izprazniti. Na lokaciji v Stari vasi je bila ob železniški progi postaja za črpanje letalskega goriva. Iz objektov so bili odstranjeni črpalke in električni motorji. Zraven članov komisij so bili prisotni še pripadnik TO Vlado Pucko, predstavnik UNZ Krško Franc Vučanjšek, ki je fotografiral objekte, in predstavnik JLA Vlado Novaković.

Komisiji sta s primopredajo objektov JLA nadaljevali v občini Brežice 17. sep-

tembra 1991. Tega dne so bili predani objekti na lokaciji Gazice in lokaciji Golemi gaj. Na lokaciji Gazice je bilo skladišče minsko-eksplozivnih sredstev (MES) JLA, v katerem so se hranila tudi sredstva v lasti štabov TO iz Posavja. Vsa skladišča so bila prazna, razminirani pa sta bili tudi minski polji, ki jih je JLA postavil maja 1991. Na lokaciji Golemi gaj so bili poveljniško mesto letalske eskadrilje in kaponirji-oziroma zaklonilniki za letala.

Poveljstvo Garnizije JLA Cerklje je začelo zavlačevati z nadaljevanjem predaje objektov in nepremičnin. Napetosti med JLA in TO so se v Posavju stopnjevale. Na to so vplivale tudi diverzije, ki so jih pripadniki JLA izvajali z rušenjem električnih daljnovodov v občini Krško v bližini Nuklearne elektrarne. Krhko zaupanje in premirje sta bili porušeni, živčnost na obeh straneh je dosegla vrhunec, možnost vnovičnega konflikta in oboroženega spopada se je povečala. Poveljnik 25. ObmŠTO podpolkovnik Ernest Breznikar je na informativnem sestanku ožjega dela stalne sestave štaba TO, 8. oktobra 1991, podal oceno stanja in analizo situacije. Prisotni so bili: major Mitja Teropšič, stotniki 1. stopnje Martin Škorc, Ivan Božič in Načo Trajkovski, stotniki Mirko Ognjenovič, Vinčo Čančer in Zdenko Mohar, zastavnik Edi Zanut, višji vodnik 1. stopnje Anton Čančer, vodnica 1. stopnje Andreja Andrejaš in varnostni organ štaba Anton Ajster. Manjkalo je le stotnik Viktor Pšeničnik. Poveljnik je v uvodu poudaril, da poti nazaj ni in da se bo moral umik JLA doseči tudi s silo, če bo to znova potrebno. Sklep slovenskega političnega vodstva je bil, da JLA ne sme več umikati svoje oborožitve in vojaške opreme iz Republike Slovenije. Zaradi navedenega je bilo pričakovati, da se bodo enote JLA s silo poskušale prebiti iz Slovenije ali pa bodo uničile vso opremo in oborožitev. V Sloveniji je imel JLA pod svojo kontrolo še približno 200 tankov. Po 18. oktobru 1991 bi bil vsak vojak JLA razglašen za vojaka tuje vojske in umik iz Slovenije bi bil možen le brez vojaške opreme in oborožitve. Tega dne bi se vsi objekti, ki jih je še nadzoroval JLA, znova blokirali in nato s silo zavzeli. Zato je poveljnik posebej opozoril na pomen izdelanega načrta napada na letališče

Vozila in sredstva JLA na betonskem čakališču za letala na letališču Cerklje, oktober 1991.

JLA Cerklje, ki bi moral biti operativen in narejen kakovostno. Ukazal je, da je treba poveljstvo Garnizije JLA Cerklje klicati večkrat na dan in jih opozarjati na dogovorjene roke ter naloge glede predaje objektov, vojaške opreme in oborožitve. V primeru neodziva oziroma zavlačevanja se lahko cilj doseže tudi z grožnjami. Vzpostaviti je bilo treba tudi kontakt s posadko JLA v Dobovi, ki je varovala železniško kompozicijo, na kateri so bili naloženi tanki, s ciljem predaje. Določil je tudi ključne naloge: okrepiti varovanje mirnodobnega sedeža 25. ObmŠTO v Brežicah, Nuklearne elektrarne v Krškem in Elektrarne v Brestanici pri Krškem, obveščevalno pokriti vpadnice v Garnizijo JLA Cerklje s kontrolnimi točkami in opazovalnicami ter izvesti vpoklic dodatnih enot TO 14. oktobra 1991. Te enote bi bile v pripravljenosti za intervencije, zavarovanje prevzetih objektov JLA in zračno obrambo območja odgovornosti. Člane stalne sestave štaba TO je poveljnik seznanil tudi z odločitvijo, da bo varovanje državne meje po 15. oktobru 1991 prevzela Slovenska milica in se bodo tega dne ukinile obmejne stražnice TO. Ob zaključku informiranja je poveljnik še posebej poudaril, da sta Vrhnika in Cerklje največji potencialni konfliktne točki med JLA in TO v Sloveniji.

Primopredaja objektov Garnizije JLA Cerklje se je nadaljevala 22. oktobra 1991 in zaključila 23. oktobra 1991 s predajo objektov na letališču JLA Cerklje. Že pregled prvih infrastrukturnih objektov je pokazal, da so v zelo slabem stanju. Iz vseh objektov je bil odstranjen in odpe-ljan inventar. Vratna krila po objektih so bila demontirana, večina tudi poško-

dovana ali v celoti uničena, veliko je bilo razbitih stekel na oknih, po prostorih so manjkale luči, v kopalnicah in sanitarnih prostorih je bil demontiran inventar, uničene so bile keramične ploščice. V večini objektov je bila situacija podobna, največ poškodb je bilo povzročenih namerno. Od skupaj 38 objektov oziroma stavb, ki so bile prevzete, je bilo le 8 takih, ki niso bile namerno poškodovane. Odpeljani so bili tudi inventar in vsi eksponati iz spominske sobe. V objektu številka 16 je bilo prevzeto več kot 350 kilogramov solzivca. V rezervoarjih za gorivo so bile prevzete naslednje količine po vrstah goriv: 8.299 litrov goriva D-2, 86.370 litrov goriva MB-86/88, 49.108 litrov letalskega goriva GM-1, 35.755 litrov goriva AB 100/130, 5.552 litrov goriva AB-80 in 16.738 litrov goriva AB-67. Predano in sprejeto je bilo tudi več kot 13.000 kosov armirano-betonskih gredic za izdelavo podzemnih zaklonišč montažnega tipa za vojake, več kot 2.700 kosov betonskih elementov za letališko stezo, 192 plastičnih cevi in nekaj agregatov ter transformatorjev. Prevzet je bil tudi objekt na lokaciji v Zasapu, v katerem je bil pristajalni radiožaromet. Zapisnik so podpisali člani komisije 25. ObmŠTO Mitja Teropšič, Stanislav Zlobko, Zlatko Pirš in člani komisije Vojne pošte JLA 3363 Cerklje Srečko Naprta, Vlado Novakovič in Abazi Nazim. Komisiji Vojne pošte JLA 3363 Cerklje je bilo predano 7 fotoalbumov s 75 fotografijami poteka primopredaje objektov. Točnost zapisnika sta overila podpolkovnik Ernest Breznikar v imenu 25. ObmŠTO in podpolkovnik Stojko Zivčević v imenu Vojne pošte JLA 3363 Cerklje.

Svetovna veteranska organizacija

Zasedanje v Jordaniji

Marjan Grabnar

Spoštovane veteranke in veterani, kot sem obljubil v oktobrski številki našega glasila, vas v tej številki seznanjam z rezultati zasedanja volilne generalne skupščine Svetovne veteranske organizacije (WVF). Iz Slovenije sva se tega zasedanja udeležila Marjan Grabnar, ZVVS, in Marko Pogačnik, ZZB NOB.

Zasedanje je potekalo od 18. do 22. 11. 2012 v Jordaniji, približno 50 km južno od glavnega mesta Aman. Celotno zasedanje je potekalo na strogo varovanem območju, ker so bile ravno v tem času demonstracije v Amanu. Vsak premik z avtobusi je bil spremljan z močno oboroženim spremstvom policije (oklepniki, mitraljezi ...). Temeljni namen zasedanja so bili sprejem poročil o delu, finančna poročila, sprejem resolucij in volitve.

Vodstvu je uspelo v obdobju 2009–2011 zmanjšati dolg iz 345.000 EUR na 54.000 EUR. Finančno stanje v največji meri začasno rešuje nizozemska

varščina v višini 1,7 milijona EUR. Delegacije so v razpravah predlagale različne rešitve, od zmanjšanja administracije, preselitve sedeža iz Pariza na Nizozemsko itd. Dokončne odločitve o tem nismo sprejeli. Finančna situacija Svetovne veteranske federacije ostaja še naprej zelo težavna. Glede neplačevanja članarine, ki je akuten problem, je bilo sprejeto stališče, da članica, ki ne more plačati članarine, o tem obvesti izvršni odbor SVF, ki bo v dialogu s članico reševal nastalo stanje. Slovenija do sedaj redno poravnava članarino v višini približno 1600 EUR letno, kar si razdelimo ZVVS Sever, ZZB NOV in ZDVIS (vojni invalidi).

Sprejeli smo 26 popravkov statuta SVF, ki pa niso vsebinske narave, pač pa gre bolj za lepotne popravke. Vse vsebinske zadeve, ki so jih predlagale posamezne članice, so bile zavrnjene (ponovno smo zavrnili predlog, da se

generalnega sekretarja imenuje in ne voli).

Generalna skupščina je sprejela 26 resolucij in eno slovesno izjavo. Slovenska delegacija je predložila resolucijo, v kateri smo izrazili nezadovoljstvo nad zmanjšanjem že pridobljenih pravic, ki jih je prinesel ZUJF (Zakon o uravnoteženju javnih financ). V neformalnih pogovorih so nas številni delegati spraševali, kaj se dogaja v Sloveniji. Slovenija je namreč slovela kot država, ki ima veteranske zadeve primerno urejene.

Volitve novih organov niso prinesle presenečenj. Svetovno veteransko organizacijo bo še naprej vodil Abdul Hamid Ibrahim (Malezija), ki ni imel protikandidata, namestnik predsednika ostaja Jacques Goujat (Francija), ki pa je imel močnega protikandidata, in sicer jordanskega generala, predsednika njihove zveze. Generalni sekretar ostaja Mohammed Benjellon (Maroko), ki je ohranil položaj s podporo afriških in arabskih držav. Evropske države smo podprle kandidacijo Angleža, kar bi bila verjetno boljša rešitev, vendar neuspešno. Predsednik stalnega odbora za Evropo ostaja Dan-Viggo Bergtun (Norveška), predsednica stalnega odbora za ženske ostaja Marie Elisabeth Sveri (Norveška). Blagajnik organizacije je postal Remco Seijin (Nizozemska).

Nove članice SVF so postale organizacije iz Latvije, Lesota, Kambodže, Nemčije, Gruzije, Rusije, ZDA, Tunizije, Namibije, s Poljske, Hrvaške, Cipra.

V času zasedanja sva imela številne neformalne pogovore. Tako sva govorila z ministrom Kraljevine Maroko za nekdanje pripadnike odporiškega gibanja, ki je predlagal, da vzpostavimo uradne odnose. O tem je bilo Ministrstvo za delo RS že uradno obveščeno.

V Stockholmu bo v času 28.–31. maja potekalo mednarodno srečanje z naslovom »Za večjo varnost in mir«. V Sloveniji se še nismo odločili, ali bomo sodelovali na tem srečanju.

Ocenjujemo, da je bila udeležba Slovenije na tem zasedanju koristna. Dobili smo podporo za naša prizadevanja za odpravo diskriminacijskih ukrepov, kar nam je potrdilo tudi ustavno sodišče, ki je del ZUJF-a odpravilo.

Skrb za vaše zdravje je del nas.

*Poslanstvo našega farmacevtskega podjetja
je narediti dragocene trenutke še lepše in bogatejše.
Naše poti so zato tlakovane z znanjem, visoko tehnologijo in izdelki,
ki izpolnjujejo želje po zdravem življenju.*

*Naša prihodnost je med vodilnimi
farmacevtskimi generičnimi podjetji.*

www.krka.si

Živeti zdravo življenje.

arex

razvoj kot način življenja

